

Archeologisch vooronderzoek Kortrijk – Morinnestraat

Natasja Reynolds, Jordi Bruggeman en Lies Dierckx

Colofon

Rapporten van het archeologisch onderzoeksbureau All-Archeo bvba 217

Aard onderzoek: Prospectie
Vergunningsnummer: 2014/095
Naam aanvrager: Natasja Reyns
Naam site: Kortrijk – Morinnestraat

Opdrachtgever: Vlerick Vastgoed, Doorniksewijk 49, B-8500 KORTRIJK
Opdrachtnemer: All-Archeo bvba, Barelveldweg 4, B-2880 BORNEM
Administratief toezicht: Jessica Vandeveld en Sam Dedeker, Onroerend Erfgoed West-Vlaanderen, Koning
Albert I-laan 1.2 bus 92, B-8200 BRUGGE (Sint-Michiels)

All-Archeo bvba
Barelveldweg 4
B-2880 Bornem

info@all-archeo .be
0478 36 57 07
0498 15 84 40

D/2014/12.807/31

© All-Archeo bvba, 2014

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en /of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever.

All-Archeo bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek. De aanbevelingen dienen louter ter advisering van het bevoegde gezag, zijnde het agentschap Onroerend Erfgoed.

Inhoudsopgave

1 INLEIDING.....	5
2 ADMINISTRATIEVE FICHE.....	7
3 PROJECTGEGEVENS EN AFBAKENING ONDERZOEK.....	9
3.1 Afbakening studiegebied.....	9
3.2 Aard bedreiging.....	10
3.3 Onderzoeksopdracht.....	11
4 BESCHRIJVING REFERENTIESITUATIE.....	13
4.1 Landschappelijke context.....	13
4.1.1 Topografie.....	13
4.1.2 Hydrografie.....	13
4.1.3 Bodem.....	14
4.2 Beschrijving gekende waarden.....	15
4.2.1 Historische gegevens.....	15
4.2.2 Archeologische voorkennis.....	16
4.2.2.1 Besluit.....	18
5 RESULTATEN TERREINONDERZOEK.....	21
5.1 Toegepaste methoden & technieken.....	21
5.2 Bespreking sporen.....	24
5.2.1 Zuidelijke zone (WP1-3 en 24-27).....	24
5.2.2 Westelijke zone (WP4-7 en 28-29).....	26
5.2.3 Noordelijk zone (WP8-14).....	36
5.2.4 Oostelijke zone (WP15-23).....	43
5.2.5 Besluit.....	45
5.2.5.1 Een bewoningssite uit de metaaltijden.....	45
5.2.5.2 Een bewoningssite uit de middeleeuwen.....	45
6 WAARDERING, ANALYSE VAN DE GEPLANDE SITUATIE: EFFECTEN, EN ADVIES.....	47
7 BIBLIOGRAFIE.....	49
7.1 Publicaties.....	49
7.2 Websites.....	50
8 BIJLAGEN.....	51
8.1 Lijst van afkortingen.....	51
8.2 Glossarium.....	51
8.3 Archeologische periodes.....	51
8.4 Plannen en tekeningen.....	51
8.5 Harrismatrix.....	52
8.6 Sporenlijst.....	56
8.7 Vondstenlijst.....	59
8.8 CD-rom.....	60

1 Inleiding

Op het terrein wordt een nieuwe verkaveling gerealiseerd door de Vlerick Vastgoed. Naar aanleiding van deze plannen werd voorafgaand een prospectie met ingreep in de bodem geadviseerd door het agentschap Onroerend Erfgoed. Het doel van deze prospectie met ingreep in de bodem is een archeologische evaluatie van het terrein.

Het terreinwerk werd uitgevoerd van 24 tot en met 27 maart 2014, onder leiding van Natasja Reyns en met medewerking van Anouk Van der Kelen. De bedoeling van het onderzoek was om binnen het plangebied archeologisch erfgoed te karteren en het eventueel aanwezige archeologisch erfgoed te lokaliseren, te interpreteren en te waarderen. Op die manier kan advies uitgebracht worden over eventuele vervolgstappen met betrekking tot het archeologisch vrijgeven van het plangebied en het definiëren van eventuele sites die verder onderzocht dienen te worden.

De eindbeslissing over het vrijgeven van de gronden en/of archeologisch vervolgonderzoek ligt bij het agentschap Onroerend Erfgoed.

2 Administratieve fiche

Administratieve gegevens	
<i>Naam van de opdrachtgever</i>	Vlerick Vastgoed
<i>Naam van de uitvoerder</i>	All-Archeo bvba
<i>Naam van de vergunninghouder</i>	Natasje Reyms
<i>Beheer en plaats van de geregistreerde data en opgravingsdocumentatie</i>	Wordt overgedragen aan de eigenaar van het terrein
<i>Beheer en de plaats van de vondsten en stalen</i>	Wordt overgedragen aan de eigenaar van het terrein
<i>Projectcode</i>	2014/095
<i>Vindplaatsnaam</i>	Kortrijk – Morinnestraat
<i>Locatie met vermelding van provincie, gemeente, deelgemeente, plaats, toponiem en minimaal 4 xy-Lambertcoördinaten</i>	Zie 3.1 Afbakening studiegebied
<i>Kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer(s)</i>	Kortrijk, afdeling 4, sectie C, percelen:469a, 467a, 465 (deel), 464 (deel)
<i>Kaart van het onderzoeksgebied op basis van de topografische kaart op schaal 1:10000</i>	Zie 4.1.1 Topografie
<i>Begin- en einddatum uitvoering onderzoek</i>	24/03/14-27/03/2014
Omschrijving van de onderzoeksopdracht	
<i>Verwijzing naar de bijzondere voorwaarden, die zijn opgenomen in de vergunning</i>	Bijzondere voorwaarden bij de vergunning voor een archeologische prospectie met ingreep in de bodem: Kortrijk, Morinnestraat
<i>Omschrijving van de archeologische verwachtingen</i>	Zie 4.2.2 Archeologische voorkennis
<i>Wetenschappelijke vraagstelling met betrekking tot het onderzoeksgebied</i>	Zie 3.3 Onderzoeksopdracht
<i>Doelen en wensen van de natuurlijke persoon of rechtspersoon die door zijn actie of acties de ingreep van de bodem veroorzaakt of noodzakelijk maakt</i>	Zie 3.2 Aard bedreiging
<i>Eventuele randvoorwaarden</i>	Niet van toepassing
Eventuele raadpleging van specialisten	
<i>Omschrijving van de inbreng van specialisten als hun advies werd ingewonnen bij substantiële staalname voor specialistisch onderzoek</i>	Niet van toepassing
<i>Omschrijving van de inbreng van specialisten als zij betrokken worden bij de conservatie</i>	Niet van toepassing
<i>Omschrijving van de algemene wetenschappelijke adviezen door personen die buiten het project stonden</i>	Prof. dr. Wim De Clercq, Ugent (evaluatie vondstmateriaal metaaltijden/Romeinse tijd)

3 Projectgegevens en afbakening onderzoek

3.1 Afbakening studiegebied

Het projectgebied is gelegen in de provincie West-Vlaanderen, gemeente Kortrijk (Fig. 1), Perce(e)l(en): 469a, 467a, 465 (deel), 464 (deel) (kadaster afdeling 4, sectie C). Het projectgebied is volgens het gewestplan gelegen in agrarische gebieden (0900).

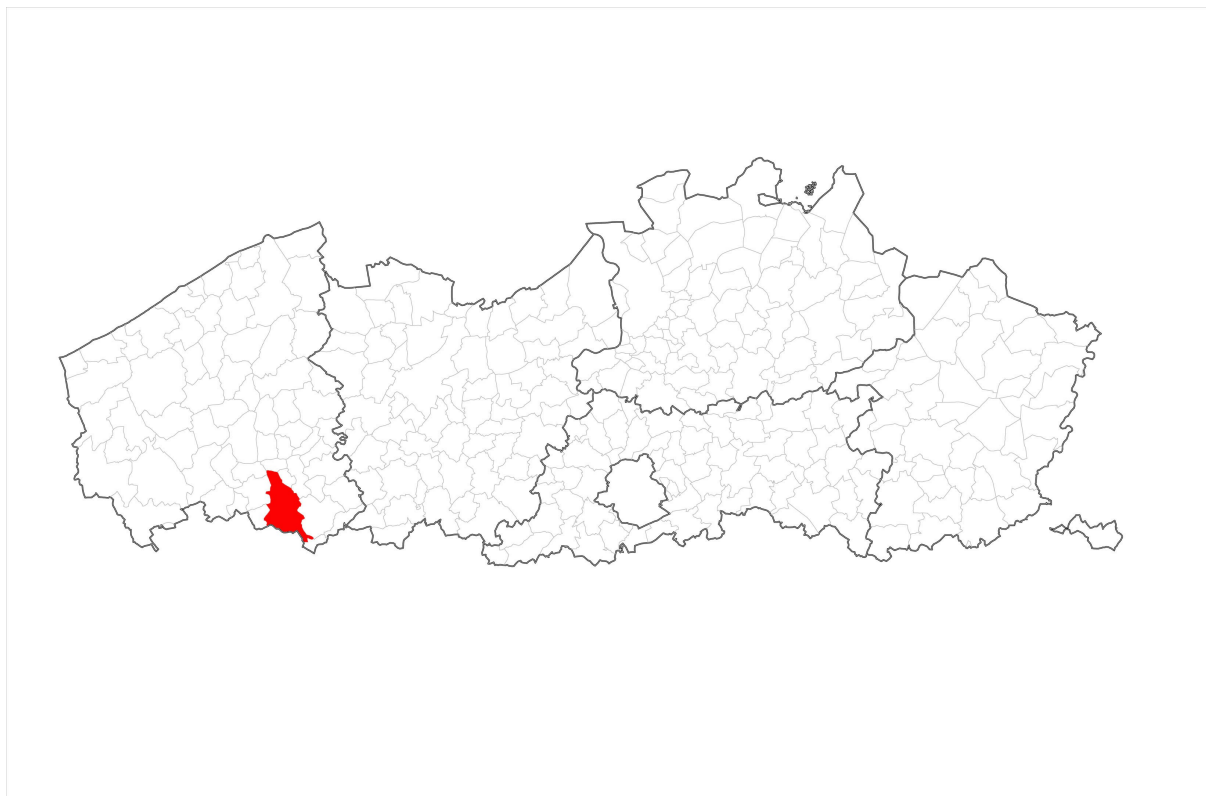

Fig. 1: Situeringsplan Kortrijk

- Administratieve gegevens met betrekking tot de locatie van het onderzoek:
  - Provincie: West-Vlaanderen
  - Locatie: Kortrijk
  - Plaats: Morinnestraat
  - x/y Lambert 72-coördinaten:
    - 74915, 167553
    - 75114, 167667
    - 75224, 167443
    - 75086, 167337

Fig. 2: Kleurenorthofoto met een situering van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)

Het onderzoeksgebied ligt ten oosten van het centrum van Kortrijk aan de Morinnewijk. Ten westen van het onderzoeksgebied loopt de Morinnestraat.

3.2 Aard bedreiging

Op het terrein wordt een nieuwe verkaveling gerealiseerd door de Vlerick Vastgoed. (Fig. 3). Dit impliceert dat het bestaande bodemarchief grondig verstoord zal worden. Daarom werd een prospectie met ingreep in de bodem aanbevolen, zodat een inschatting kan gemaakt worden van eventueel op het terrein aanwezige archeologische waarden, alvorens de werken van start kunnen gaan.

Fig. 3: Ontwerpplan

3.3 Onderzoeksopdracht

Het doel van deze prospectie met ingreep in de bodem is een archeologische evaluatie van het terrein. Hierbij moeten minimaal volgende onderzoeksvragen beantwoord worden:

- Zijn er sporen aanwezig?
- Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?
- Wat is de aard, datering en bewaringstoestand van de sporen?
- Op welk niveau bevinden de sporen zich?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Is een vervolgonderzoek nodig, en zo ja, welke aspecten verdienen hierbij bijzondere aandacht?

4 Beschrijving referentiesituatie

4.1 Landschappelijke context

4.1.1 Topografie

Op de topografische kaart is het gebied gelegen op een hoogte van ongeveer 30 m TAW (Fig. 5). Op het terrein zijn geen grote hoogteverschillen merkbaar. Het terrein helt af naar het noorden toe.

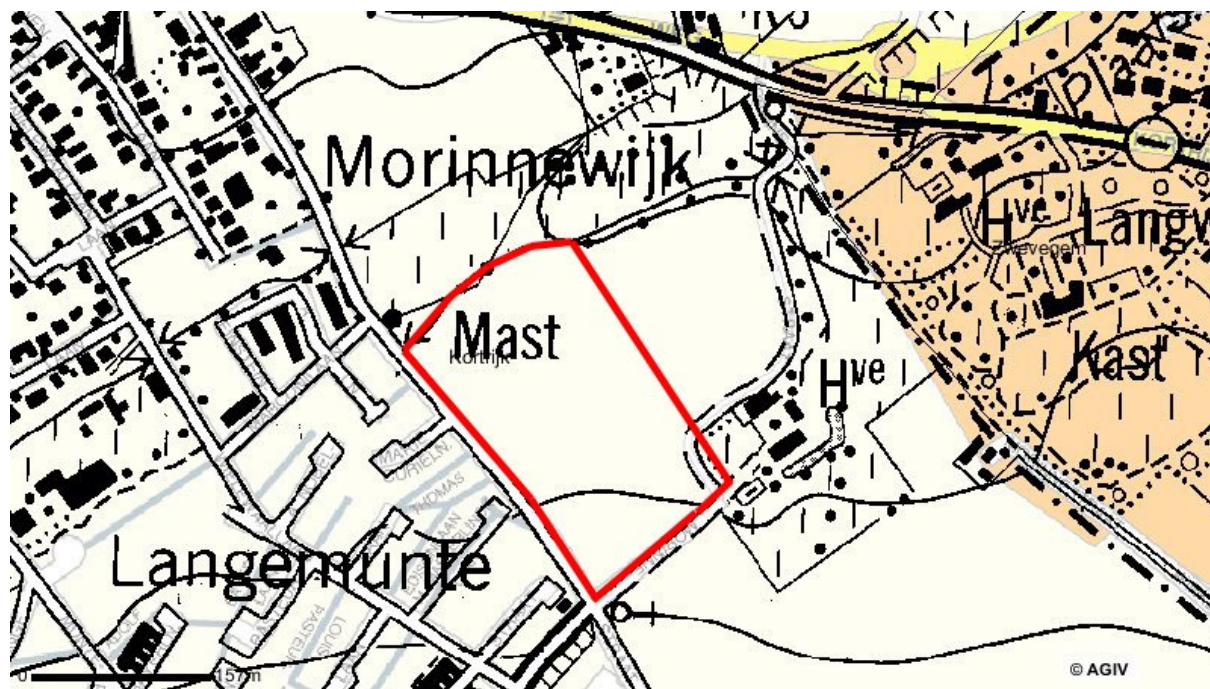

Fig. 4: Topografische kaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (<http://geo-vlaanderen.agiv.be/geo-vlaanderen>)

4.1.2 Hydrografie

Het gebied is op hydrografisch vlak gelegen binnen het Leiebekken, in de subhydrografische zone Leie van monding Heulebeek tot monding Plaatsbeek (Fig. 5). Ten noordwesten, grenzend aan het onderzoeksgebied, loopt de Pluimbeek.

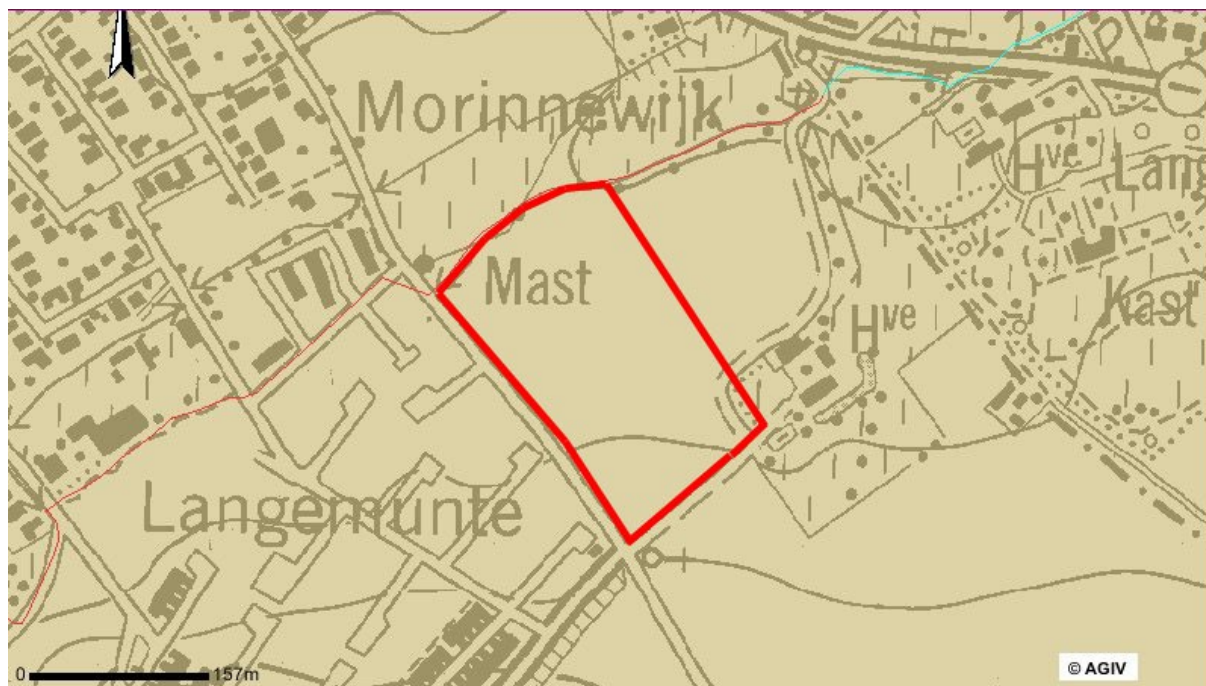

Fig. 5: Hydrografie (<http://geo-vlaanderen.agiv.be/geo-vlaanderen/vha>)

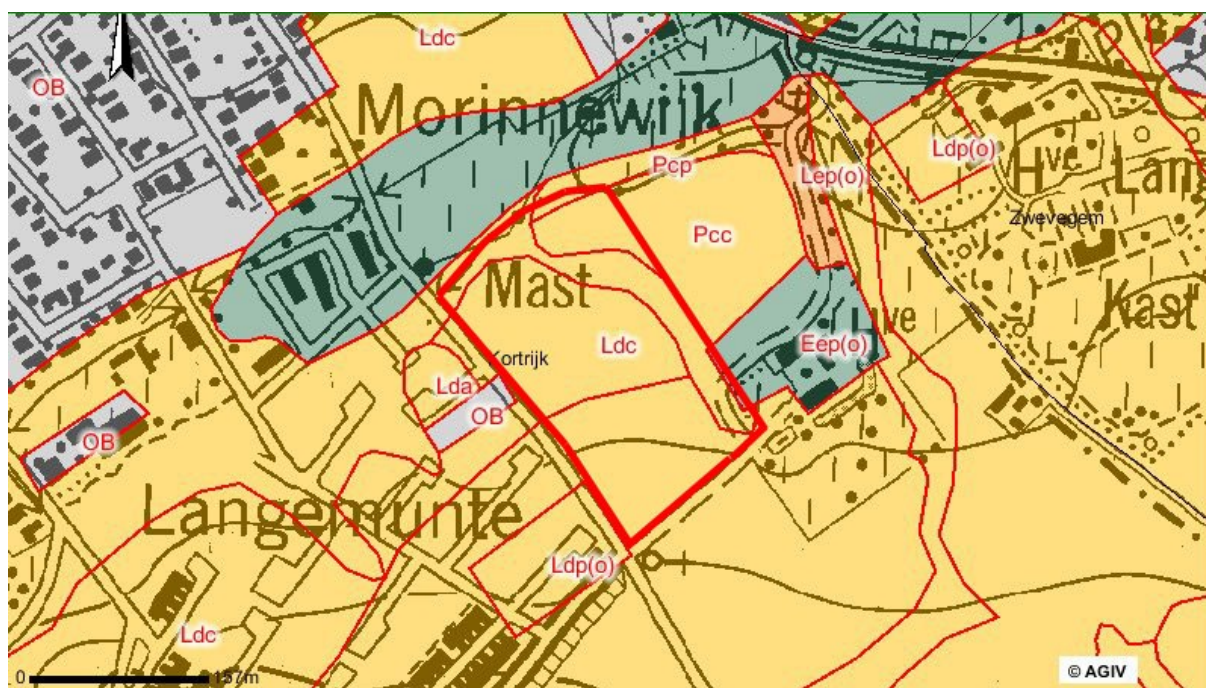

Fig. 6: Bodemkaart (<http://www.agiv.be>)

4.1.3 Bodem

Het gebied is gelegen in de zandleemstreek. De geologische ondergrond van het terrein bestaat uit het Lid van Moen (KoMo), gekenmerkt door grijze klei tot silt, kleihoudend, kleilagen en nummulites planulatus.¹

Op de bodemkaart is de locatie van het onderzoeksgebied aangegeven als een matig natte zandleembodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont (Ldc). In het zuiden is de

¹ <http://dov.vlaanderen.be>

bodem aangegeven als een matig natte zandleembodem met textuur B horizont (Lda). In het noordoosten is er een matig natte zandleembodem zonder profiel (Ldp) en een matig droge lichte zandleembodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont (Pcc) (Fig. 6). Tijdens het terreinonderzoek kon vastgesteld worden dat de zuidelijke zone duidelijk erg lemig en droog is. De noordelijke zone is daarentegen erg zandig en duidelijk natter.

De bodemopbouw bestaat over nagenoeg het volledige terrein uit een donkerbruine A-horizont van ongeveer 30 tot 40 cm dik, gelegen op een homogene roodbruine B-horizont van 5 tot 30 cm dik. Daaronder bevond zich de C-horizont.

Fig. 7: WP26PR1

Fig. 8: WP6PR1

Fig. 9: WP13PR1

Fig. 10: WP20PR1

Het archeologisch niveau bevindt zich tussen 30 en 70 cm onder het maaiveld, op een hoogte tussen 21,94 en 26,70 m TAW. Het archeologisch niveau bevindt zich het minst diep in het zuiden van het terrein. Dit is tevens de zone die het hoogst gelegen is. Van daaruit helt het terrein af naar het noordwesten toe. Dit is naar de Pluimbeek toe.

4.2 Beschrijving gekende waarden

4.2.1 Historische gegevens

Op de kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, opgenomen op initiatief van graaf de Ferraris (1771-1778), kan gezien worden dat het projectgebied gelegen is in landbouwgebied. Het onderzoeksgebied bevat verschillende percelen. In het zuidoosten is er op de kaart bebouwing te

zien (Fig. 13). Op de Popp kaart (de Atlas cadastral parcellaire de la Belgique van Popp) (1842-1879) kan gezien worden dat er in het noordoosten bewoning is op de terreinen (Fig. 12). De percellering op deze historische kaart sluit aan bij de huidige perceelsgrenzen.

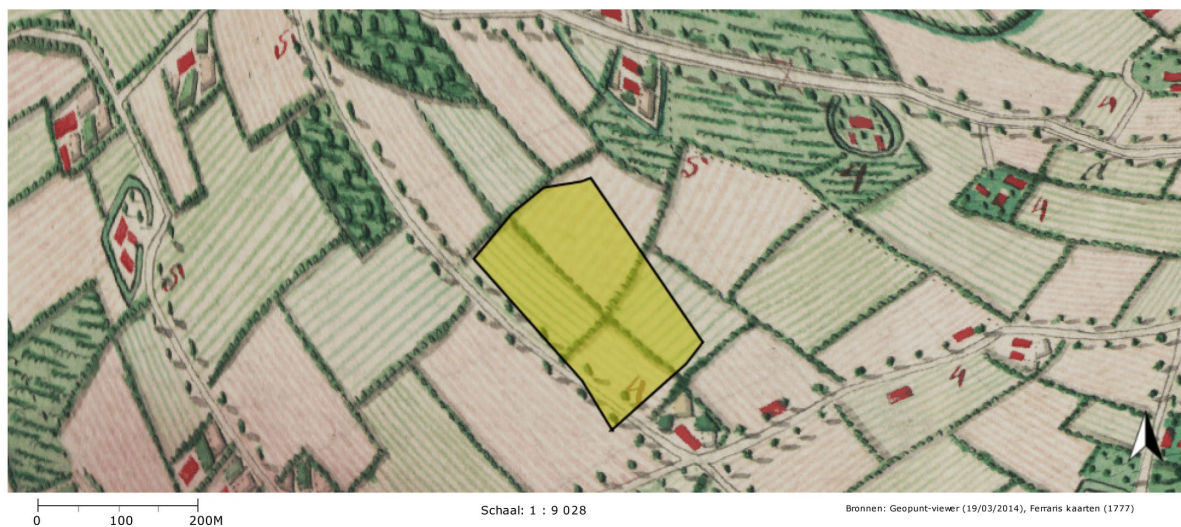

Fig. 11: Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden (<http://www.geopunt.be>)

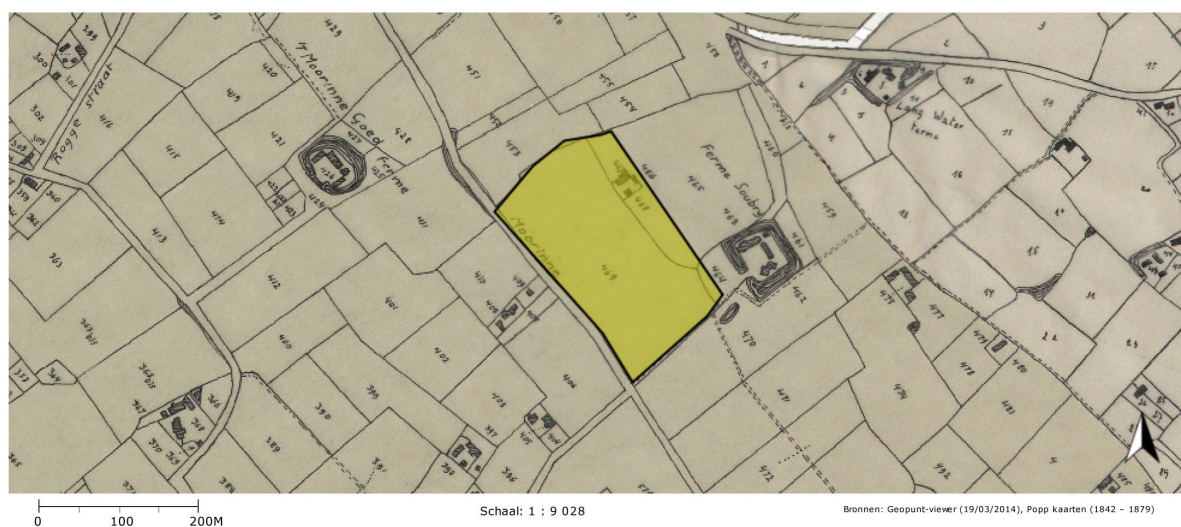

Fig. 12: Atlas cadastral parcellaire de la Belgique van Popp (<http://www.geopunt.be>)

4.2.2 Archeologische voorkennis

Vlak bij het projectgebied zijn volgens de Centrale Archeologische Inventaris (Fig. 13) verschillende gekende archeologische waarden aanwezig.

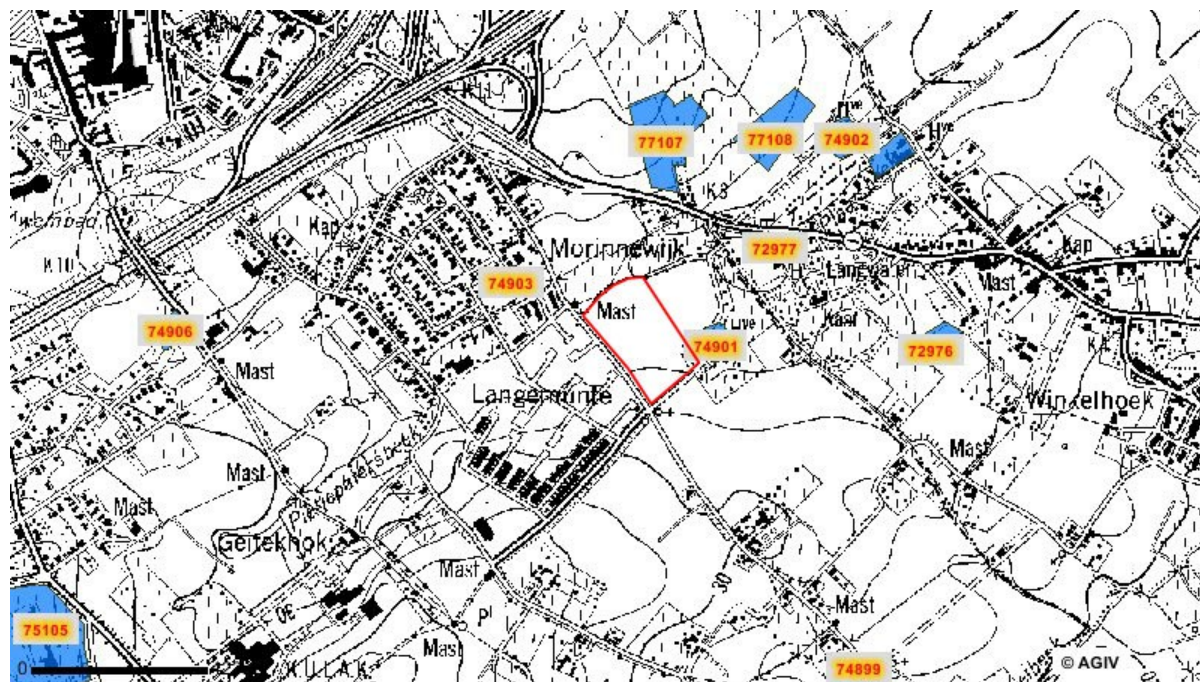

Fig. 13: Overzichtskartaal CAI

Ten oosten van het onderzoeksgebied:

- CAI 74901: Morinnestraat 31, ook gekend als Hoeve Soubry. Dit betreft een dieper in gelegen hoeve die tot 1950 volledig omwald was. De oudste vermelding is in het landboek Kortrijk-Buiten (1770). De huidige gebouwen dateren uit het begin van de 20ste eeuw.

Verder ten noordoosten en oosten:

- CAI 77107: Evolis Zone I: Het gebied tussen Oudenaardsesteenweg en Luipaardstraat werd met behulp van proefsleuven onderzocht. In 2007 volgde een opgraving door Groep Monument. Deze leverde bewonings- en begravingssporen uit de late ijzertijd op en een cultusplaats. Een enclosure werd aangetroffen: een grachtensysteem van 78 x 89 m, en de aanzet tot een tweede, gelijkaardige enclosure. Ze zijn georiënteerd met de hoeken naar de windrichtingen. Ook werd er een landweg geregistreerd, enkel de oost-west lopende afwateringsgrachten, maar geen wegdek of karrensporen werden teruggevonden. Alles lijkt georiënteerd op deze weg. Verder werd een mogelijk brandrestengraf uit de Romeinse tijd onderzocht.
Er werden ook sporen uit de middeleeuwen aangetroffen. Een klein erf met een rechthoekige omgrachte zone (bestaande uit minstens 2 fases). Opvallend is dat dit erf een sterk verband vertoont met de late-ijzertijd/vroeg-Romeinse enclos (herbruik van dezelfde hoek). Ook enkele kuilen, enkele concentraties paalsporen en een grote drassige zone (mogelijk een poel) werden geregistreerd. Er werden twee grote gebouwen met een gelijkaardige lay-out, afmetingen en oriëntering binnen de omgrachting aangetroffen. Tenslotte werd nog een zespostige spieker aangetroffen.²
- CAI 77108: Evolis Zone II. Hier vond eveneens in 2007 een archeologische opgraving plaats, uitgevoerd door Groep Monument. Uit de late ijzertijd werd een kuil met veel aardewerk en het vervolg van de landweg aangetroffen. Uit de Romeinse tijd werden enkele grachten en een kleine spieker aangetroffen. Verder werden er grachtensystemen

² De Logi *et al.* 2008; Sturtewagen/Bruyninckx 2008; Messiaen *et al.* 2009: 213-216; Sturtewagen *et al.* 2009: 175-185

uit de vroege en late middeleeuwen onderzocht. Tenslotte werden uit de late middeleeuwen enkele clusters paalsporen aangetroffen.³

- CAI 74902: Goed te Cattebeke is een site met walgracht waarvan de grachten en gebouwen bewaard zijn.
- CAI 72977: Hoeve 't Lang Water. Het primitief kadasterplan (ca. 1835) toont een omwalde site met vier verspreide volumes. In 1941 worden de bestaande gebouwen afgebroken en vervangen door nieuwbouw en wordt een deel van de omwalling gedempt.
- CAI 72976: Langwaterstraat I. Hier was een site met walgracht. Ze is nu overbouwd.
- CAI 72978: Luipaardstraat I. Hier bevond zich eveneens een site met walgracht, die nu overbouwd is.

In het westen:

- CAI 74903: Zwaluwenlaan I. Hier bevond zich een site met walgracht. De grachten, noch de gebouwen zijn bewaard.
- CAI 74906: Maandagweg 22, ook gekend als Goed ter Linden. Site met walgracht met oudste vermelding in 1747. De Huidige hoevegebouwen dateren van 1931. De gracht is gedeeltelijk bewaard.

Verder ten zuidwesten:

- CAI 75105: Sint-Denijseweg ('t Hooge). Er werden vondsten ontdekt bij de vernieuwing van het wegdek van de Sint-Denijseweg (in 1973) en van de Gerstestraat (in 1974) op de plaats 't Hoge. Voorheen was op die plaats een nederzetting en grafveld uit de Romeinse tijd gevonden. De vindplaats is gelegen op de hoek van de Sint-Denijseweg en de Gerstestraat (nu is deze straat niet meer te vinden op de kaart, maar te lokaliseren aan de hand van kaart Despriet). Uit de ijzertijd werd een afvalkuil (mogelijke beerput) aangetroffen. Hij leverde onder meer scherp geknikte schaaltes en zogenaamde Lappenschalen (mogelijk vroege La Tène) op en ruw besmeten potten. De vondst van een aardenspinschijfje is een onrechtstreekse aanduiding voor de verwerking van wol en wijst op schapenteelt. De analyse van beenderresten heeft de aanwezigheid van varkens aangetoond. Mogelijk werd er ook aan artisanale sidurgie gedaan, wat zou blijken uit de aanwezigheid van enkele scherven met duidelijke sporen van verhitting. Uit de Romeinse tijd werden brandrestengraven aangetroffen. In 1951 werden reeds drie brandgraven gevonden. In 1971 werden bij het vernieuwen van het wegdek van de Sint-Denijseweg nogmaals zes brandgraven vernield.⁴

Ten slotte bevindt zich ten zuiden nog een gekende archeologische waarde:

- CAI 74899: Morinnestraat 90. Historische hoeve "Goed te Schellebrouck", een leen van het kasteel van Kortrijk. Het was oorspronkelijk één van de grootste hoves van Kortrijk. Oorspronkelijk waarschijnlijk een walgrachtsite, maar omgrachting noch gebouwen zijn bewaard. De huidige gebouwen dateren uit de 19de- en 20ste eeuw. De oudste vermeldingen gaan terug tot de 15de eeuw.

4.2.2.1 Besluit

In de nabije omgeving van het onderzoeksgebied bevinden zich diverse gekende archeologische waarden. Dit geeft aan dat de kans groot is, dat zich ook binnen het onderzoeksgebied gekende archeologische waarden bevinden.

De gekende archeologische waarden in de nabije omgeving omvatten sporen van zowel bewoning als begraving uit de (late) ijzertijd en Romeinse tijd. Verder gaat het om resten van

³ De Logi *et al.* 2008; Sturtewagen/Bruyninckx 2008; Messiaen *et al.* 2009: 213-216; Sturtewagen *et al.* 2009: 175-185

⁴ Despriet 1974: 327-338; Despriet 1976: 77-84; Despriet 1973(1): 65; Van Doorselaer 1964: 268; Despriet 1975: 341-360; Despriet 1973(2): 6-7

landindeling uit de vroege en late middeleeuwen en sporen van bewoning uit de late middeleeuwen. Ook diverse sites met walgracht en hoeves zijn aanwezig in de omgeving.

Dit overzicht toont aan dat de regio van het onderzoeksgebied vanaf de ijzertijd tot heden veelvuldig de landschappelijke context heeft gevormd van zowel activiteiten van bewoning, landbouw en veeteelt en begraving. De kans voor het aantreffen van resten van bewoning, landbouw en veeteelt en begraving uit de ijzertijd tot nieuwste tijd binnen het onderzoeksgebied is bijgevolg groot te noemen.

5 Resultaten terreinonderzoek

5.1 Toegepaste methoden & technieken

De totale af te graven oppervlakte bedroeg minstens 12,5 % van het te prospecteren terrein, respectievelijk 10 % door middel van proefsleuven en 2,5 % door middel van kijkvensters en/of dwarssleuven. De bovengrond werd verwijderd tot op het archeologisch leesbare niveau, bepaald door de leidinggevende archeoloog.

Tijdens het onderzoek werd de methode van continue sleuven gebruikt:

- parallelle proefsleuven ononderbroken over het volledige terrein;
- de afstand tussen de proefsleuven bedroeg niet meer dan 15 m (van middenpunt tot middenpunt);
- de minimale breedte van een sleuf was één graafbak breed, in dit geval 2 m.

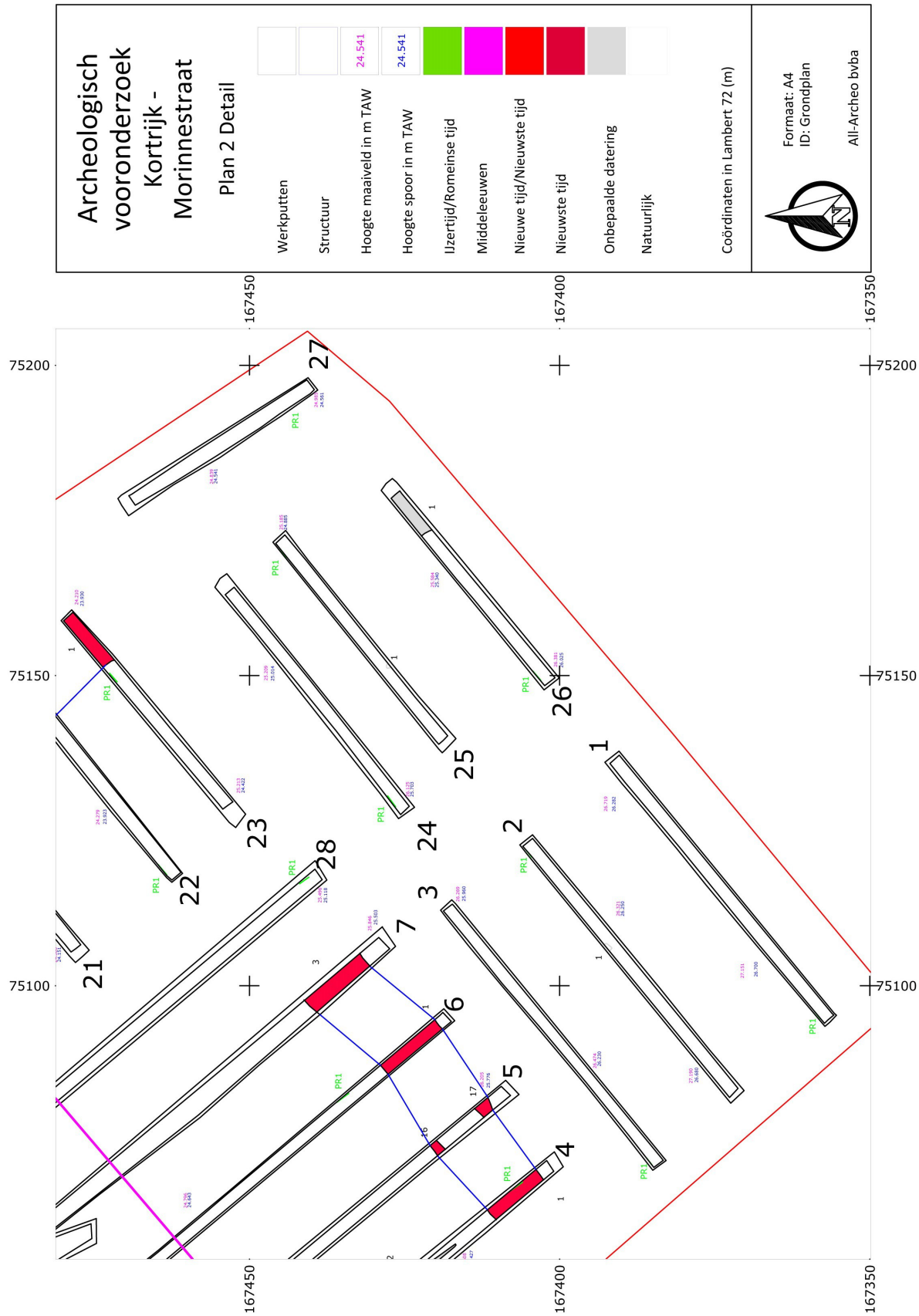
Alle sporen, werkputten en minstens één representatief bodemprofiel per werkput werden fotografisch vastgelegd. De profielen werden zo gekozen dat een overzicht verkregen werd van de bodemopbouw van het volledige onderzoeksgebied. Daarnaast werden alle hoofdmeetpunten, proefsleuven, vlakken, profielen, sporen en aanlegvondsten topografisch ingemeten.

Het projectgebied omvat een oppervlakte van circa 4,3 ha (42869 m²). Het onderzoek geeft volgende getallen als resultaat:

- Onderzoekbare zone: 42869 m²
  - Te onderzoeken zone door middel van proefsleuven = 10 % of 4287 m²
  - Te onderzoeken zone door middel van kijkvensters en dwarssleuven = 2,5 % of 1072 m²
- Onderzochte oppervlakte: 7837 m² = 18,28 %
  - Aantal aangelegde werkputten: 29 = 6589 m²
  - Aantal aangelegde kijkvensters en dwarssleuven: 7 = 1248 m²

In het noordoosten van het onderzoeksgebied werd bij de aanleg van de werkputten voldoende afstand gehouden ten opzichte van een elektriciteitscabine.

5.2 Bespreking sporen

5.2.1 Zuidelijke zone (WP1-3 en 24-27)

Werkput 1, 3, 24 en 27 bevatten geen sporen. WP2S1 en WP25S1 zijn natuurlijke sporen. WP26S1 is een verstoring met een donkergrijze gevlekte vulling. Bij de aanleg van het vlak werden in deze zone evenmin vondsten aangetroffen. Het ontbreken van sporen en vondsten kan misschien het gevolg zijn van erosie, aangezien deze zone het hoogst gelegen deel van het terrein is.

Fig. 16: WP26S1

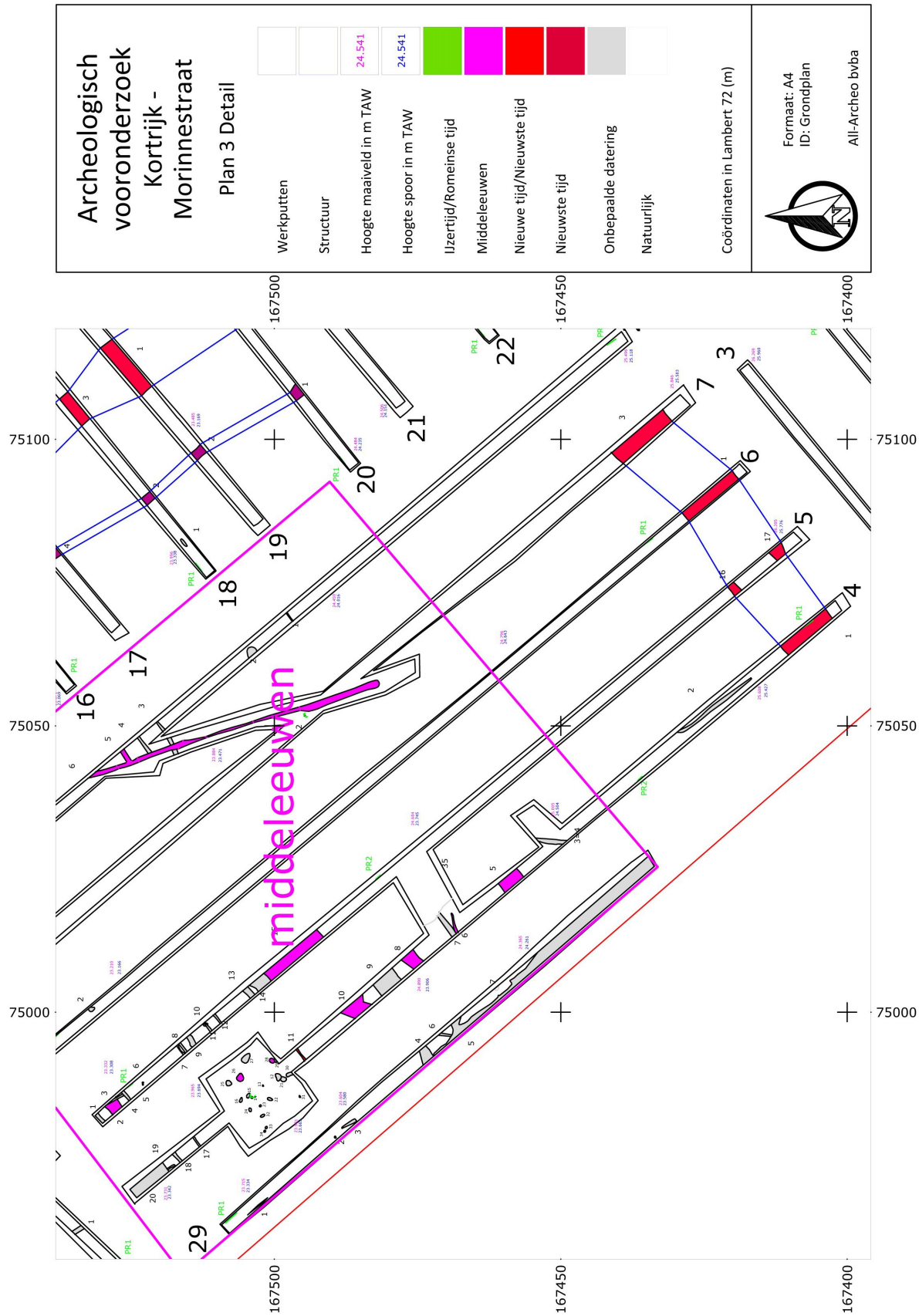

Fig. 17: Detail westelijke zone

5.2.2 Westelijke zone (WP4-7 en 28-29)

Structuren

Een eerste spoor is WP4S1, een greppel met een homogene donkerbruine vulling. De greppel heeft een noordoost-zuidwest oriëntatie, die gevolgd kon worden in WP5S16, WP5S17, WP6S1 en WP7S3. De greppel, met een gemiddelde breedte van 10,21 m, is te zien op de Ferrariskaart. Hierdoor is ze te dateren in de nieuwe tijd. Vondstmateriaal uit WP5S16 omvat twee wandfragmenten rood geglaazuurd aardewerk van een bord, met een decoratie in een gele sliblaag. De vondsten zijn te dateren in de 15de eeuw tot de nieuwe tijd.

Fig. 18: WP4S1

Werkput 4

WP4S2 is een greppel met een homogene donkere geelbruine vulling. Het heeft een noordwest-zuidoost oriëntatie en een gemiddelde breedte van 68 cm. WP4S3 is een greppel met een homogene donkerbruine vulling. Het heeft een noord-zuid oriëntatie en een gemiddelde breedte van 81 cm.

Fig. 19: WP4S3

Fig. 20: WP4S5

WP4S5 is een greppel of kuil met een homogene donkerbruine vulling. Het spoor heeft een breedte van 4,23 m. Het bevatte een wandfragment rood aardewerk met zwarte roetlaag, te dateren in de middeleeuwen. WP4S6 is een greppeltje met een donkere grijsbruine gevlekte vulling. Het heeft een oost-west oriëntatie en een gemiddelde breedte van 38 cm. Het spoor wordt oversneden door WP4S7 en bevatte een wandfragment gedraaid grijs aardewerk. Hierdoor is de greppel te dateren in de middeleeuwen.

Fig. 21: WP4S6-7

Fig. 22: Zicht op WP4S35

WP4S7 is een greppel met eveneens een donkere grijsbruine gevlekte vulling. Het heeft een noordoost-zuidwest oriëntatie en een gemiddelde breedte van 95 cm. De greppel mondt in het noordoosten uit in een depressie, WP4S35. WP4S35 bevatte een rand- en een wandfragment gedraaid grijs aardewerk, van een kogelpot met randtype L32. Dit is te dateren in de 12de tot 13de eeuw.⁵

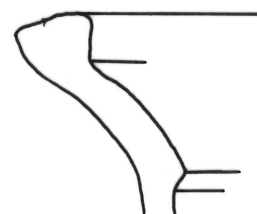

Fig. 23: Vondst WP4S35

WP4S8-10 zijn greppels met een homogene donkerbruine vulling. Ze hebben een noordoost-zuidwest oriëntatie en een breedte van 2,25 tot 4,40 m. WP4S8 bevatte twee randfragmenten en een wandfragment gedraaid grijs aardewerk van een kogelpot. Het wandfragment heeft een decoratie van vierkantjes aangebracht met een radstempel. De randfragmenten zijn van het type L4A en vermoedelijk ook van L25A, te dateren in de volle middeleeuwen.⁶ WP4S10 bevatte een rand- en een wandfragment gedraaid grijs aardewerk van een kogelpot. Op de rand was eveneens een radstempelmotief van vierkantjes aangebracht. Het randtype L25A is opnieuw te dateren in de volle middeleeuwen.⁷ WP4S11 is een drainagebuis, gelegen in een greppeltje met een homogene donkerbruine vulling, een noordoost-zuidwest oriëntatie en een gemiddelde breedte van 27 cm.

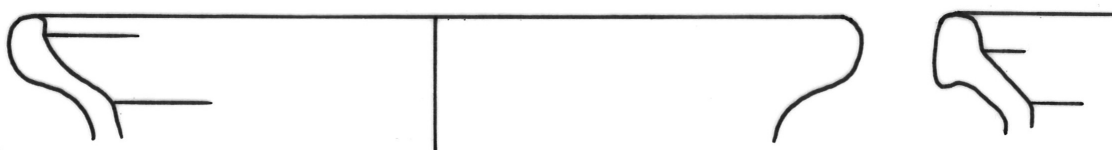

Fig. 24: Vondsten WP4S8 (1/2)

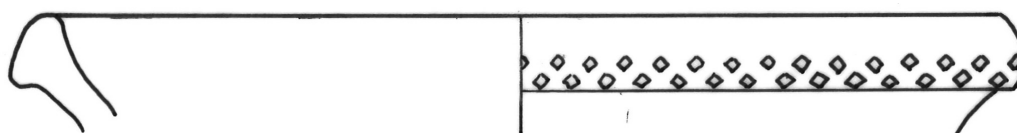

Fig. 25: Vondst WP4S10 (1/2)

⁵ De Groote 2008, 199

⁶ De Groote 2008, 198

⁷ De Groote 2008, 198

Fig. 26: WP4S9

Fig. 27: WP4S13

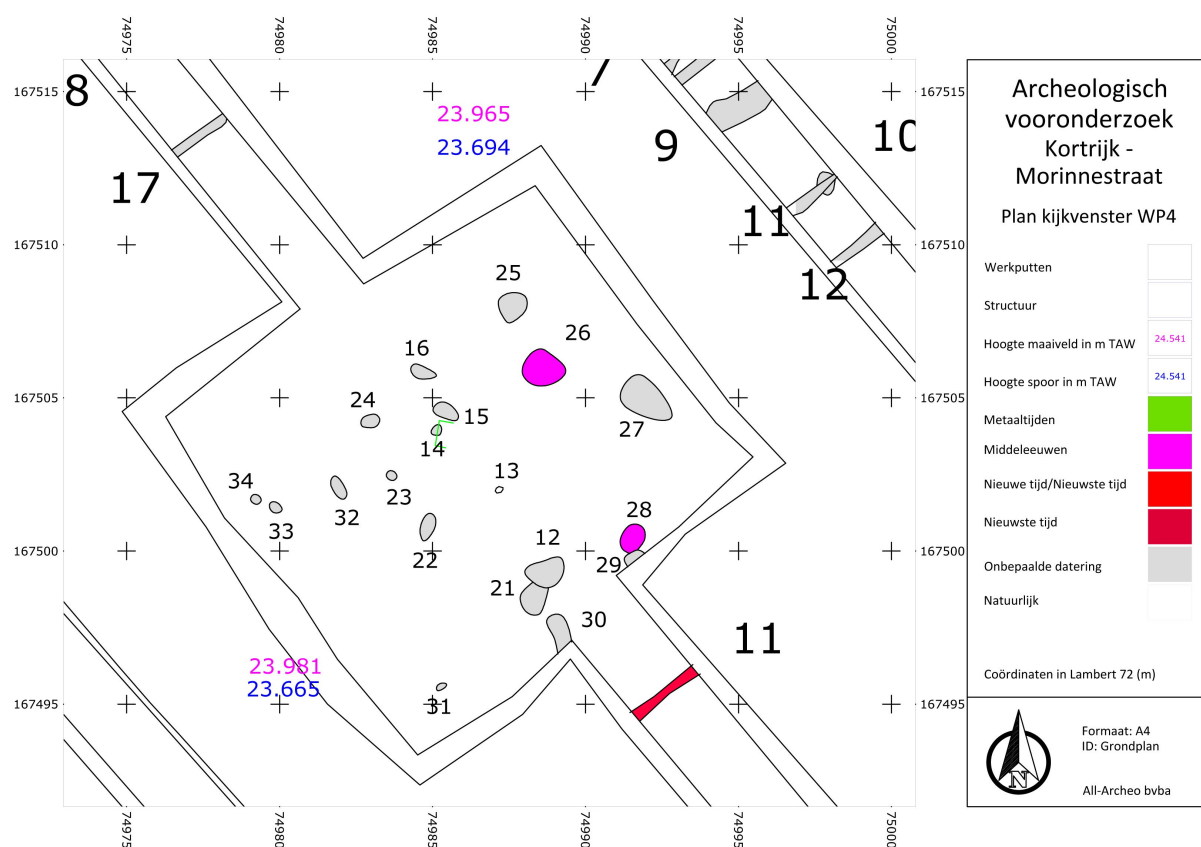

Fig. 28: Detail kijkvenster WP4

Vervolgens werd ter hoogte van werkput 4 een kijkvenster aangelegd, rond enkele paalsporen. WP4S12-16 en WP4S21-34 zijn paalsporen met een homogene donkerbruine tot donkere grijsbruine gevlekte vulling. WP4S13, 14, 23, 31 en 33-34 zijn kleine ronde paalsporen met een gemiddelde diameter van 45 cm. De overige zijn grotere ovale paalsporen, met een gemiddelde lengte van 85 cm.

Fig. 29: Doorsnede van WP4S14

Fig. 30: WP4S26-27

WP4S14 werd gecoupeerd en bleek in doorsnede een maximale bewaarde diepte te kennen van 40 cm. In het U-vormige profiel van het paalspoor werden verschillende vullingslagen gezien, die homogeen donkerbruin tot donker bruingrijs gevlekt zijn. Er werd echter ook een organischer laag gezien, mogelijk een afdruk van de eigenlijke paal. Vondsten uit WP4S26 bestaan uit een wandfragment gedraaid grijs aardewerk met roetaanslag. WP4S28 bevatte twee wandfragmenten gedraaid grijs aardewerk. De vondsten dateren uit de middeleeuwen.

Na het kijkvenster bevinden zich WP4S17 en WP4S18, twee drainagebuizen. WP4S19 is een greppel met een homogene donkerbruine vulling. Het spoor sluit aan op WP4S20, een greppel met eveneens een homogene donkerbruine vulling en een noordoost-zuidwest oriëntatie.

Fig. 31: WP4S19-20

Fig. 32: WP5S1

Werkput 5

WP5S1, WP5S2 en WP5S4 zijn greppels met een homogene donkerbruine vulling. Ze hebben een noordoost-zuidwest oriëntatie. WP5S2 heeft een gemiddelde breedte van 2,27 m en WP5S4 heeft een gemiddelde breedte van 53 cm. WP5S3 is een greppel met opnieuw een homogene donkerbruine vulling. Dit spoor heeft echter een noordwest-zuidoost oriëntatie en een gemiddelde breedte van 31 cm. Het oversnijdt WP5S2 en wordt zelf oversneden door WP5S4. Vondstmateriaal uit WP5S2 omvat een wandfragment gedraaid grijs aardewerk, te dateren in de middeleeuwen.

Fig. 33: WP5S2-4

Fig. 34: WP5S5-6

WP5S5 en WP5S6 zijn twee paalsporen met een homogene donkere bruingrijze vulling. De ronde sporen hebben een gemiddelde diameter van 27 cm. WP5S7-9 zijn greppels met een homogene donkerbruin vulling. Ze hebben een noordoost-zuidwest oriëntatie. WP5S7 en WP5S8 hebben een gemiddelde breedte van 38 cm, voor WP5S9 is dat 90 cm. WP5S10 is een rond paalspoor met een donkere bruingrijze gevlekte vulling. Het heeft een diameter van 75 cm. Bovendien wordt het oversneden door WP5S11. WP5S11 en WP5S12 zijn drainagebuizen.

Fig. 35: WP5S7-8

Fig. 36: WP5S9

Fig. 37: WP5S9-10

Fig. 38: WP5S15

WP5S13-15 zijn greppels met een noordoost-zuidwest oriëntatie. WP5S13 heeft een donkerbruine gevlekte vulling en een gemiddelde breedte van 1,04 m. WP5S14 heeft een homogene donkerbruine vulling en wordt oversneden door WP5S13. WP5S15 heeft een donkere bruinigrijze gevlekte vulling en een breedte van 11,88 m. De zeer grote breedte doet vermoeden dat op deze plaats verschillende greppels samenkomen, of dat het spoor eerder te beschouwen is als een depressie, zoals WP4S35 dat ook bleek. Vondstmateriaal uit WP5S15 omvat een oorfragment en een wandfragment gedraaid grijs aardewerk, evenals een wandfragment Rijnlands roodbeschilderd aardewerk, te dateren in de volle middeleeuwen. WP5S16 en WP5S17 kwamen hoger reeds aan bod.

Fig. 39: WP6S2

Werkput 6

Werkput 6 bevatte slechts twee sporen. WP6S1 kwam hoger reeds aan bod bij de structuren. WP6S2 is een ovale kuil met een donkere bruinzwarte gevlekte vulling. Het spoor heeft een maximale lengte van 1,04 m.

Werkput 7

WP7S1 is een drainagebuis. WP7S2 is een rond paalspoor met een donkere bruinigrijze gevlekte vulling. Een doorsnede van het spoor toont een komvormig profiel met steile wanden en een maximale bewaarde diepte van 19 cm. WP7S3 kwam hoger reeds aan bod bij de structuren.

Fig. 40: WP7S2

Fig. 41: Doorsnede van WP7S2

Werkput 28

WP28S1 is een drainagebuis. WP28S2 is een kuil met een homogene donkerbruine vulling. Het heeft een breedte van 1,68 m. WP28S3 en WP28S4 zijn greppeltjes met een homogene donkerbruine vulling en een noordoost-zuidwest oriëntatie. Ze komen uit op WP28S5/6, een greppel met eveneens een homogene donkerbruine vulling. Deze greppel heeft echter een noordwest-zuidoost oriëntatie. Het heeft een gemiddelde breedte van 77 cm en bevatte een wandfragment gedraaid grijs aardewerk, waardoor het spoor gedateerd kan worden in de middeleeuwen. Een boring wijst op een bewaarde diepte van 18 cm. WP28S7 is een gelijkaardige greppel als WP28S5/6.

Fig. 42: WP28S2

Fig. 43: WP28S3

Werkput 29

WP29S1 is een langwerpige kuil met een homogene donkerbruine vulling. Het spoor heeft een lengte van 4,61 m. WP29S2 is een rond paalspoor met een lichte grijsbruine gevlekte vulling. Het heeft een diameter van 38 cm. WP29S3 is opnieuw een kuil, maar met een donkere grijsbruine gevlekte vulling. Het spoor meet 2,84 m bij 57 cm.

Fig. 44: WP28S6

Fig. 45: WP28S8

WP28S8 is een greppel met een homogene donkerbruine vulling. Het heeft een noordoost-zuidwest oriëntatie en een maximale breedte van 2,47 m. WP28S9 is een greppel met een donkerbruine gevlekte vulling en een noordwest-zuidoost oriëntatie. Het bevatte een wandfragment Westerwald steengoed. Hierdoor is het spoor te dateren in de nieuwe of nieuwste tijd. WP28S10 is een greppel met een lichte grijsbruine gevlekte vulling. Het heeft een noordoost-zuidwest oriëntatie en een gemiddelde breedte van 59 cm. Een boring wijst op een bewaarde diepte van 15 cm. Naar het westen toe is het vervolg te zien in WP10S3. Naar het oosten toe wordt het spoor oversneden door WP28S9. WP28S11 is een ovale kuil met een lichte bruingrijze gelaagde vulling. Het heeft een breedte van 94 cm.

Fig. 46: WP28S9

Fig. 47: WP28S10

Fig. 48: WP28S11

Fig. 49: WP29S1

Fig. 51: WP29S2

Fig. 50: WP29S4

WP29S4 is een greppel met een donkere grijsbruine gevlekte vulling. Het heeft een noordoost-zuidwest oriëntatie en een gemiddelde breedte van 2,10 m. WP29S5 is een verstoring met een donkere grijsbruine gevlekte vulling. Deze verstoring omvat een groot deel van werkput 5. Mogelijk heeft de nabije ligging van de straat iets te maken met de verstoring. WP29S6 is een greppel met een lichte grijsbruine gevlekte vulling. Het heeft een noord-zuid oriëntatie en een gemiddelde breedte van 37 cm, en bevatte een fragment van een tegel in kalksteen. Het wordt oversneden door WP29S5. Tot slot is WP29S7 nog te beschouwen als een natuurlijk spoor.

Fig. 52: WP29S5-6

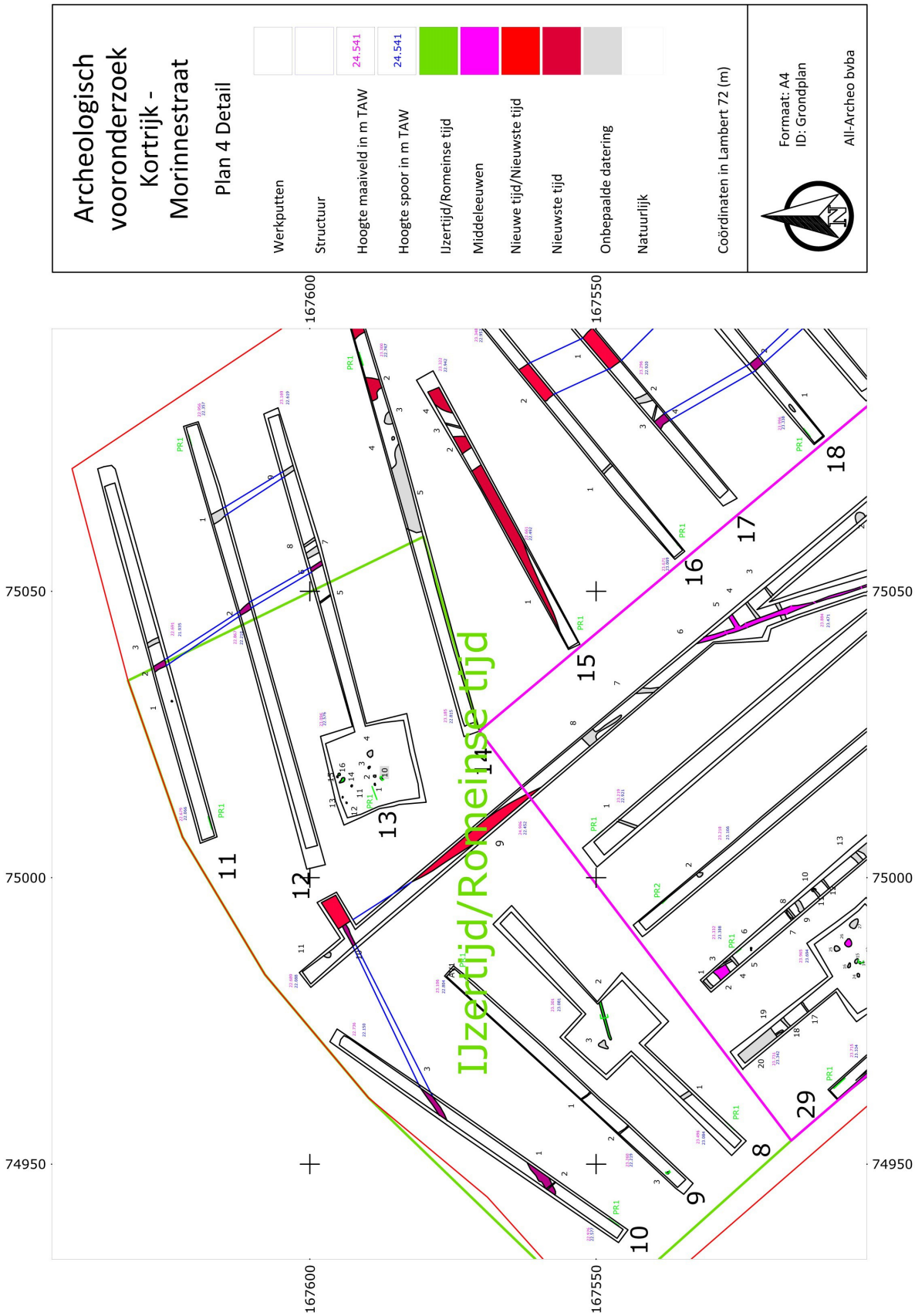

Fig. 53: Detail noordelijke zone

5.2.3 Noordelijk zone (WP8-14)

Structuren

Ook in deze zone bevinden zich enkele greppelstructuren. Een eerste is WP11S2, WP12S2 en WP13S6. Deze greppelstructuur heeft een homogene donkerbruine vulling, een noordwest-zuidoost oriëntatie en een gemiddelde breedte van 83 cm. WP13S6 bevatte een randfragment rood geglazuurd aardewerk, afkomstig van een grape. Hierdoor is het spoor te dateren in de late middeleeuwen.

Fig. 54: WP13S6

Fig. 55: WP13S9

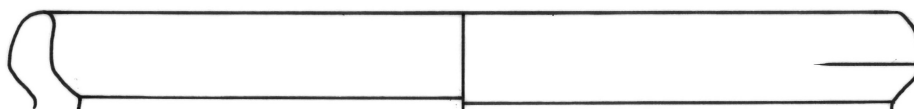

Fig. 56: Vondst WP13S6

Een tweede greppelstructuur is WP12S1 en WP13S9. Deze heeft een homogene donkere bruigrijze vulling, eveneens een noordwest-zuidoost oriëntatie en een gemiddelde breedte van 86 cm.

Werkput 8

WP8S1 is een drainagebuis. WP8S2 is een greppel met een lichte homogene bruigrijze vulling. Het heeft een noordoost-zuidwest oriëntatie en een gemiddelde breedte van 37 cm. Een doorsnede toont een komvormig profiel met uitwaaiierende randen en een maximale bewaarde diepte van 15 cm. Onderaan bevond zich nog een licht bruigrijze gevlekt laagje.

Fig. 57: WP8S2

Fig. 58: Doorsnede WP8S2

Vondsten uit WP8S2 omvatten 29 wandfragmenten, drie randfragmenten en een bodemfragment handgevormd aardewerk van 5 tot 10 mm dik, gemagerd met schervengruis. Eén van de randfragmenten is verbrand en vertoont nagelindrukken op de schouder. Deze is afkomstig van een licht gesloten kom of hoge pot, met rompknik ruim boven halve hoogte en een korte hals (type 42a), te dateren van de late ijzertijd tot de Romeinse tijd.⁸

De twee andere randfragmenten lijken afkomstig van een schaal (type 13 of 71), te dateren van de late bronstijd tot de Romeinse tijd.⁹ Verder vertoont één van de wandfragmenten een decoratie van kamstrepen en twee andere wandfragmenten zijn geglad en vertonen een schouderknik. De vondsten dateren het spoor in de late ijzertijd tot Romeinse tijd (eind 1ste eeuw voor Chr. tot 1ste eeuw na Chr.). WP8S3 is een onregelmatige kuil met een lichte bruinrijze gevlekte vulling.

Fig. 59: WP8S3

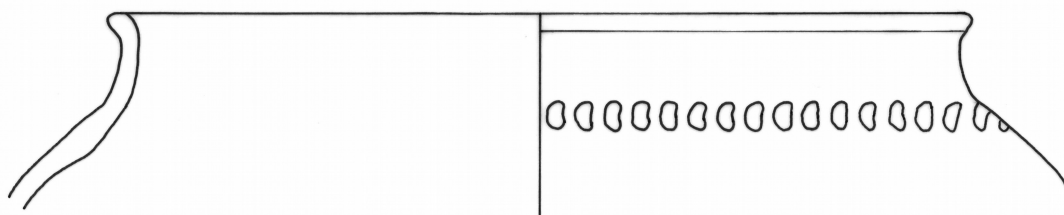

Fig. 60: Vondst WP8S2 (1/2)

⁸ van den Broeke 2012, 67

⁹ van den Broeke 2012, 53; 80-83

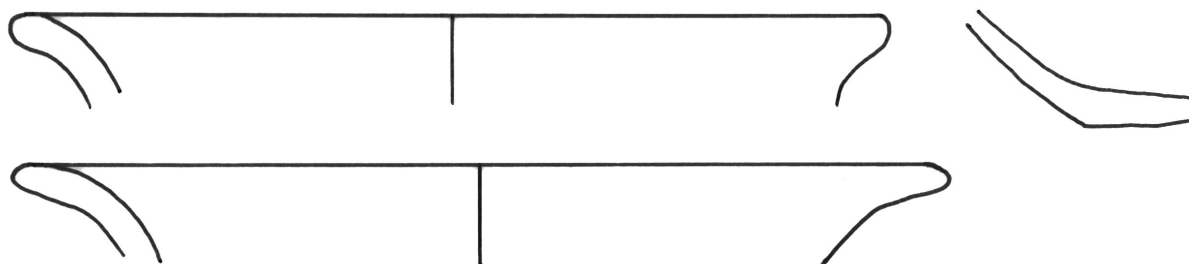

Fig. 61: Vondsten WP8S2 (1/2)

Werkput 9

WP9S1 en WP9S2 zijn twee drainagebuizen. WP9S3 is een rond paalspoor met een homogene lichtgrijze vulling. Het spoor heeft een diameter van 43 en een maximale bewaarde diepte van 19 cm. In het noordoosten van werkput 9 werd bij de aanleg van het vlak ook nog een vondst aangetroffen: WP9AV1. Het omvat zeven wandfragment handgevormd aardewerk van 7 mm dik en gemagerd met kwarts, te dateren in de late ijzertijd tot vroeg-Romeinse tijd.

Fig. 62: WP9S3

Fig. 63: Doorsnede van WP9S3

Werkput 10

WP10S1 en WP10S3 zijn twee greppels met een bruinigrijze gevlekte vulling. Ze hebben een noordoost-zuidwest oriëntatie en liggen parallel aan elkaar. Ze hebben een gemiddelde breedte van 1,30 m. WP10S1 bevatte een wandfragment Raeren steengoed en is hierdoor te dateren in de late middeleeuwen tot nieuwe tijd. WP10S3 bevatte twee wandfragmenten handgevormd aardewerk van 5 mm dik, die vermoedelijk intrusief zijn. Het spoor bevatte namelijk ook nog twee wandfragmenten gedraaid grijs aardewerk, twee wandfragmenten rood geglaazuurd aardewerk van een bord en een bodemfragment van een geknepen standring in Raeren steengoed. Hierdoor is ook dit spoor te dateren in de late middeleeuwen tot nieuwe tijd. WP10S1 wordt oversneden door WP10S2, een drainagebuis.

Fig. 64: WP10S1-2

Fig. 65: WP11S1

Werkput 11

WP11S1 is een rond paalspoor met een donkere bruingrijze gevlekte vulling. Het heeft een diameter van 24 cm. WP11S2 en WP11S3 zijn twee greppels met een homogene donkerbruine vulling. Ze hebben een noordwest-zuidoost oriëntatie en een gemiddelde breedte van 83 cm.

Fig. 66: WP11S3

Fig. 67: WP13S3-4

Werkput 12

De sporen in werkput 12 werden allemaal besproken bij de structuren.

Werkput 13

Werkput 13 bevatte een concentratie aan paalsporen: WP13S1-4 en 10-16. Het betreft ronde paalsporen met een donkere bruingrijze gevlekte vulling. Ze hebben een gemiddelde diameter van 44 cm. WP13S4 en WP13S14 zijn iets groter en hebben een diameter van respectievelijk 1,25 en 1,04 m. Een coupe van WP13S10 duidt op een maximale bewaarde diepte van 10 cm.

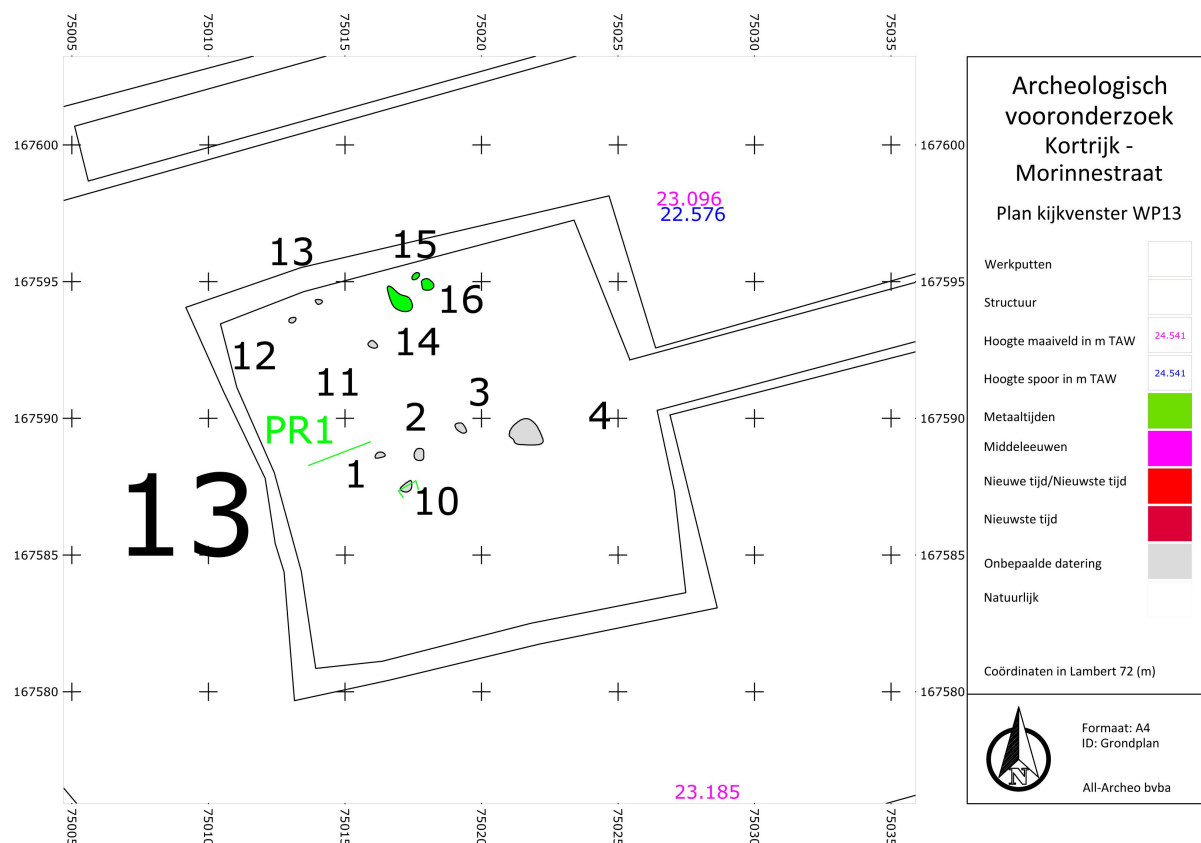

Fig. 68: Detail kijkvenster WP13

Fig. 69: WP13S10

Fig. 70: Doorsnede van WP13S10

Vondstmateriaal uit WP13S14 omvat een wandfragment handgevormd aardewerk van 9 mm dik. WP13S15 bevatte een wandfragment handgevormd aardewerk van 7 mm dik, dat verbrand is. Uit WP13S16 komt nog een randfragment handgevormd aardewerk van 6 mm dik. Het is geglad. De rand wijst op een licht gesloten kom (type 52). Het is een frequent voorkomende vorm, die in de regio vooral te dateren lijkt in de late ijzertijd tot Romeinse tijd.

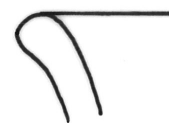

Fig. 71: Vondst WP13S16 (1/2)

WP13S5 en WP13S8 zijn drainagebuizen. WP13S6 en WP13S9 werden reeds besproken bij de structuren. WP13S7 is nog een greppel met een donkere bruingrijze gevlekte vulling. Het heeft een noordwest-zuidoost oriëntatie en een gemiddelde breedte van 66 cm.

Fig. 72: WP13S7

Fig. 73: WP14S1

Werkput 14

Werkput 14 bevatte verschillende verstoringen, allemaal van onregelmatige vorm: WP14S1-5. Ze hebben een donkere grijszwarte gevlekte vulling. WP14S1 bevatte twee wandfragmenten industrieel wit aardewerk en een bodemfragment rood geglazuurd aardewerk van een pan. WP14S2 leverde twee wandfragmenten rood geglazuurd aardewerk van een kookpot op, naast een wandfragment industrieel wit aardewerk. Beide sporen zijn door hun vondstmateriaal duidelijk in de nieuwste tijd te plaatsen. Waarschijnlijk zijn ook de andere verstoringen toe te wijzen aan de nieuwste tijd.

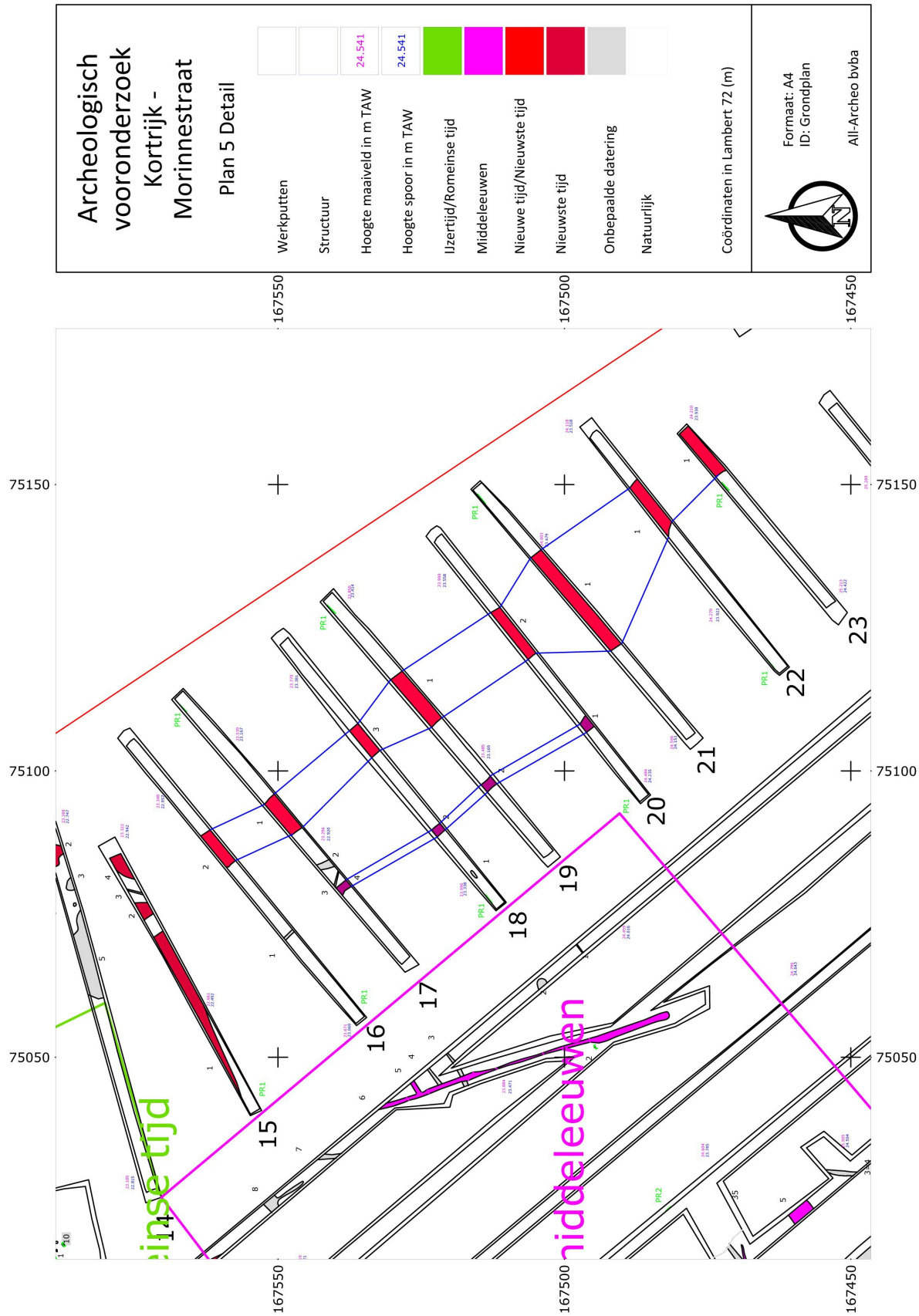

Fig. 74: Detail oostelijke zone

5.2.4 Oostelijke zone (WP15-23)

Structuren

Een eerste greppelstructuur in deze zone bestaat uit WP17S4, WP18S2, WP19S2 en WP20S1. De structuur heeft een lichte bruingele gevlekte vulling, een noordwest-zuidoost oriëntatie en een gemiddelde breedte van 1,53 m. WP18S2 bevatte een wandfragment rood aardewerk, te dateren in de middeleeuwen tot nieuwe tijd.

Fig. 75: WP14S4

Fig. 76: WP17S1

Een tweede structuur bestaat uit WP16S2, WP17S1, WP18S3, WP19S1, WP20S2, WP21S1 en WP23S1. Deze structuur heeft een donkergrijze gevlekte vulling, een noordwest-zuidoost oriëntatie en een gemiddelde breedte van 10,87 m. Deze structuur is te zien op de zgn. Ferraris-kaart en is te dateren in de nieuwe tijd.

Werkput 15

Werkput 15 bevat opnieuw verschillende verstoringen: WP15S1-2 en 4. Ze hebben een donkere grijszwarte gevlekte vulling. WP15S1 bevatte een randfragment industrieel wit aardewerk. WP15S2 bevatte een wandfragment industrieel wit aardewerk. Uit WP15S4 werden nog een randfragment van een bord in industrieel wit aardewerk en een fragment groen glas van een fles gerecupereerd. Al deze vondsten zijn te dateren in de nieuwste tijd. WP15S3 is een bakstenen muur met een noordoost-zuidwest oriëntatie. De bakstenen van 24x11x4 cm zijn geplaatst in droog verband.

Fig. 77: Vondst WP15S4

*Fig. 78: WP15S3-4**Fig. 79: WP15S3*

Werkputten 16 tot 23

WP16S1 is een drainagebuis. WP17S2 is een greppel met een lichte bruingele gevlekte vulling. De greppel heeft een noordwest-zuidoost oriëntatie en een gemiddelde breedte van 1,31 m. WP17S3 is opnieuw een drainagebuis. De overige sporen werden reeds behandeld bij de structuren.

Fig. 80: WP17S2

5.2.5 Besluit

Tijdens het onderzoek bleek de aanwezigheid van twee bewoningssites op het terrein. Een eerste omvat sporen uit de metaaltijden en is gelegen in het noordwesten van het onderzoeksgebied. Een tweede site omvat sporen uit de metaaltijden en is gelegen in het westen van het onderzoeksgebied. Op basis van de sporen werd voor beide sites een afbakening gemaakt, waarbij beide elkaar raken. In werkelijkheid is het waarschijnlijker dat sporen van beide sites in elkaar over zullen vloeien, ter hoogte van de raakzone.

5.2.5.1 Een bewoningssite uit de metaaltijden

In het westen van de zone met bewoningssporen uit de metaaltijden bevindt zich een greppel. Deze is op basis van het vondstmateriaal te dateren in de late bronstijd tot Romeinse tijd. In de buurt bevinden zich ook nog enkele sporen van onbepaalde datering, die mogelijk eveneens te dateren zijn in de metaaltijden, of de uitloper zijn van de ten zuiden gelegen middeleeuwse site.

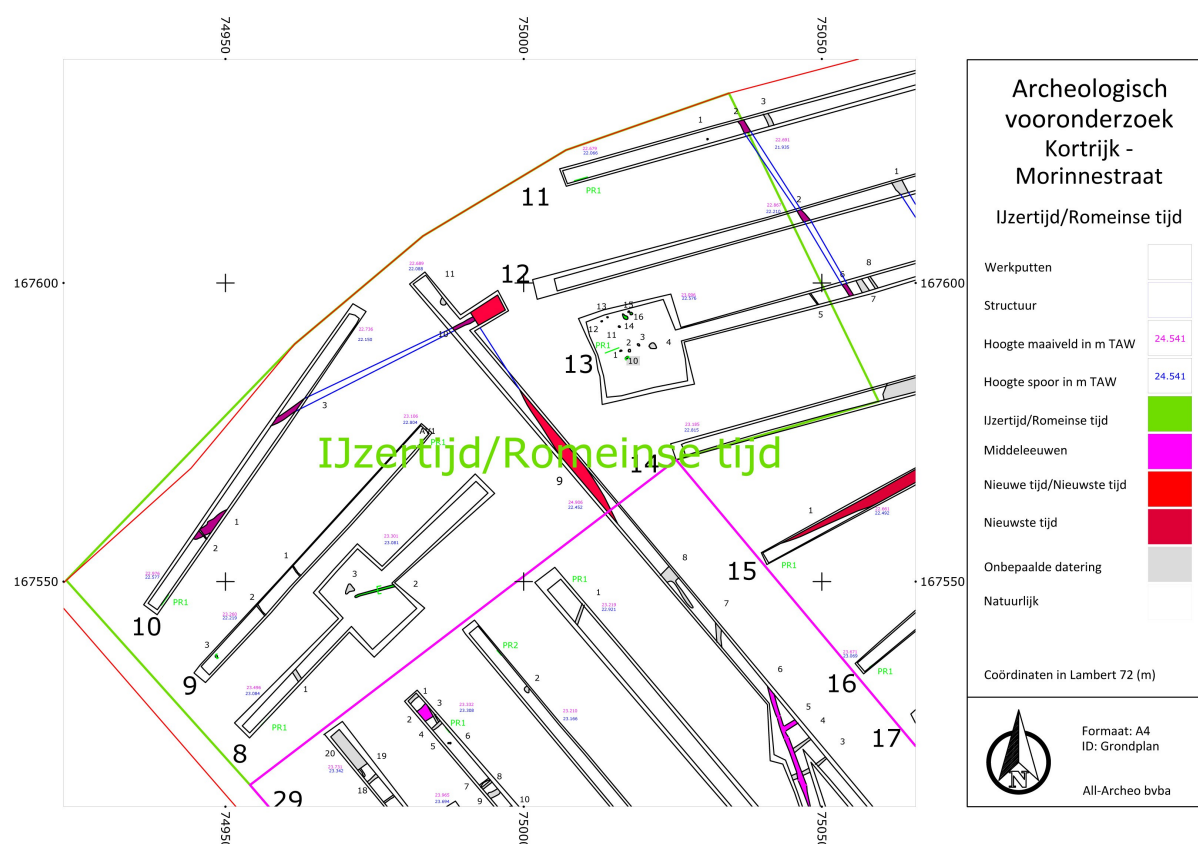

Fig. 81: Site met sporen uit de metaaltijden

In het oosten van de zone met bewoningssporen uit de metaaltijden bevindt zich een cluster ronde paalsporen. De datering ervan lijkt aan te sluiten bij die van de greppel, meer bepaald de late bronstijd tot Romeinse tijd.

5.2.5.2 Een bewoningssite uit de middeleeuwen

In het noordwesten van de zone die bewoningssporen uit de middeleeuwen vertoont, werd een cluster ronde tot ovale paalsporen aangetroffen. Verder werden vooral resten van landindeling vastgesteld, onder de vorm van greppelstructuren. De vondsten lijken te wijzen op een datering in de volle middeleeuwen. Ook hier bevinden zich tussen de gedateerde sporen, sporen van

onbepaalde datering. Ook hier is het mogelijk dat ze deel uitmaken van de middeleeuwse bewoningssite.

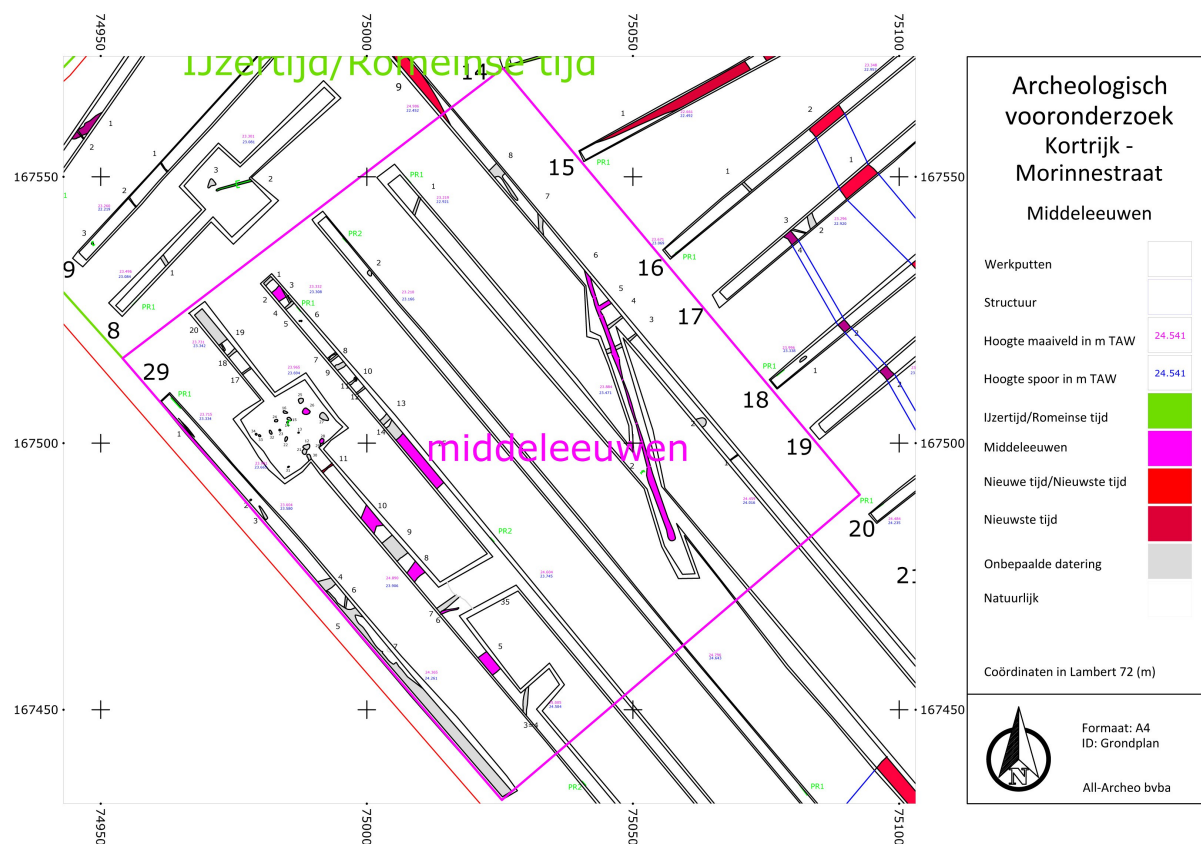

Fig. 82: Site met middeleeuwse sporen

6 Waardering, analyse van de geplande situatie: effecten, en advies

- Zijn er sporen aanwezig?
  - Over het volledige terrein werden sporen aangetroffen. De grootste concentratie aan sporen bevindt zich in het noorden en het westen van het terrein. In het zuiden van het terrein werden nauwelijks sporen aangetroffen.
- Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?
  - De meeste sporen zijn antropogeen. In het zuiden en westen van het terrein werden ook enkele natuurlijke sporen geregistreerd.
- Wat is de aard, datering en bewaringstoestand van de sporen?
  - De sporen omvatten paalsporen, greppels, drainagebuizen, kuilen en verstoringen. De paalsporen, greppels en kuilen wijzen op de aanwezigheid van bewoningssporen.
- Op welk niveau bevinden de sporen zich?
  - De sporen bevinden zich onder de B-horizont en zijn zichtbaar in de C-horizont. Aan de hand van doorsneden werd de bewaringstoestand van de sporen geëvalueerd. Daaruit bleek een vrij goede bewaring van de aanwezige sporen.
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
  - De sporen maken deel uit van verschillende greppelstructuren. Er werden ook nog twee palenclusters aangetroffen: een middeleeuwse ter hoogte van werkput 4 en één uit de metaaltijden, ter hoogte van werkput 13.
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
  - De sporen behoren tot verschillende periodes, met name de metaaltijden, middeleeuwen, nieuwe tijd en nieuwste tijd.
- Is een vervolgonderzoek nodig, en zo ja, welke aspecten verdienen hierbij bijzondere aandacht?
  - De zone rond de middeleeuwse sporen en de sporen uit de metaaltijden, vereisen een vervolgonderzoek. Het betreft bewoningssporen, die mogelijk aansluiten bij het onderzoek te Evolis, ten noordoosten van het onderzoeksgebied. Dit is dan ook een belangrijke vraagstelling bij een vervolgonderzoek. De zone die geadviseerd wordt voor opgraving heeft een oppervlakte van ca. 1,65 ha.
  - Een aandachtspunt is de moeilijke leesbaarheid van de bodem. Daarom is het belangrijk dat het aangelegde vlak volledig opgeschaafd wordt.
  - De bodem was in het zuidelijke deel van de geadviseerde zone vrij vochtig. De vochtigheid van de bodem en de noodzaak van het voorzien van bemaling moet voor aanvang van het onderzoek in deze zone geëvalueerd worden.

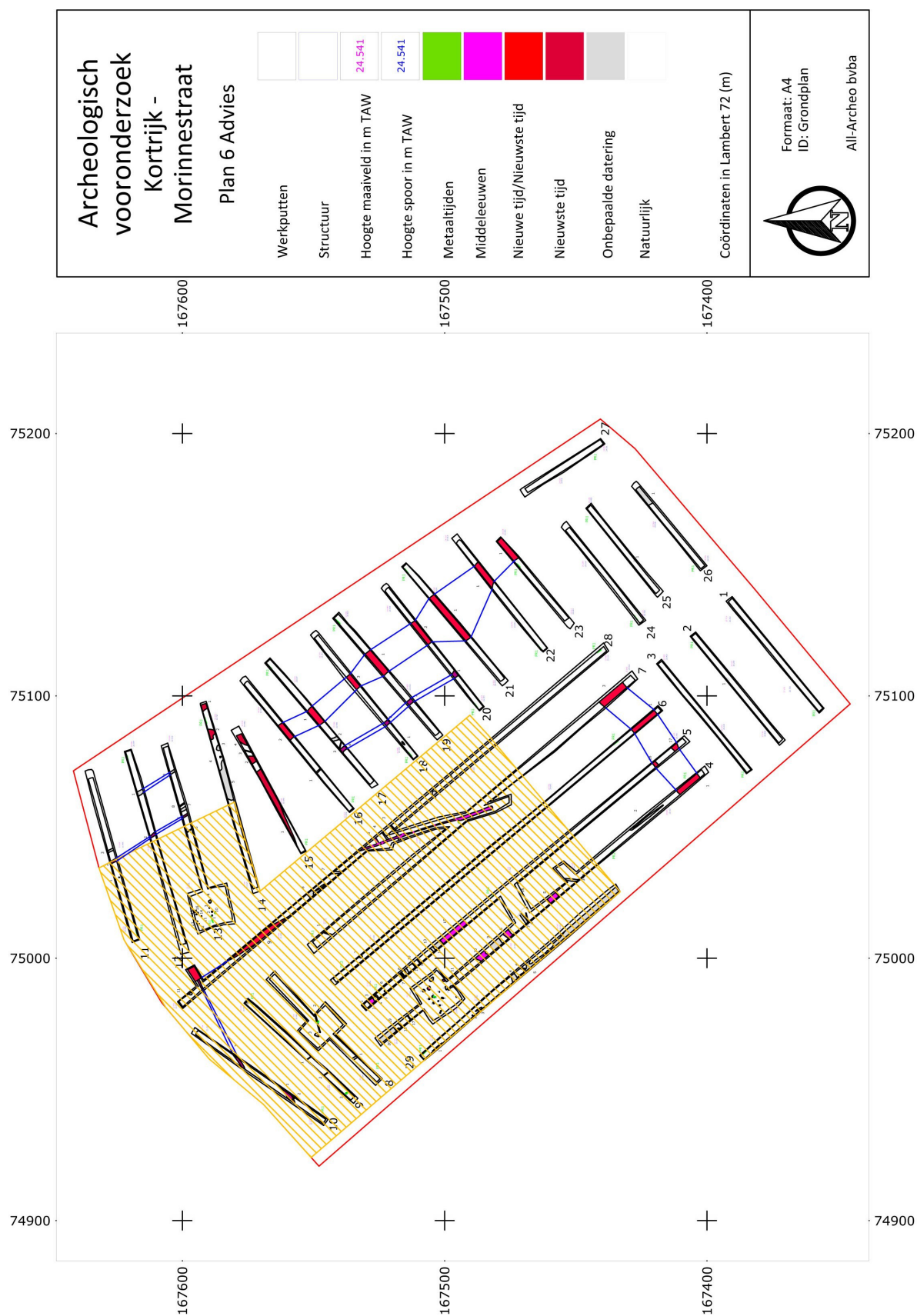

Fig. 83: Adviesplan met op te graven zone (oranje gearceerd)

7 Bibliografie

7.1 Publicaties

De Logi, A., Messiaen, L., Sturtewagen, K. en T. Bruyninckx, 2008: *Archeologische opgraving Kortrijk/Harelbeke Evolis (prov. West-Vlaanderen) 16 april -16 november 2007*.

De Groote, K., 2008: Middeleeuws aardewerk in Vlaanderen. Techniek, typologie, chronologie en evolutie van het gebruiksgoed in de regio Oudenaarde in de volle en late middeleeuwen (10de-16de eeuw), (*Relicta Monografieën* 1), Brussel.

Despriet, Ph., 1973(1): Gepolijste bijlen in het Kortrijkse, in: *Archeologie*, 1973/2, 65.

Despriet, Ph. 1973(2): Vondsten en opgravingen in het Kortrijkse 1973, *Archeologie* 1973.1, 6-7.

Despriet, Ph., 1974: Het oudheidkundig bodemonderzoek in het arrondissement Kortrijk in 1973, in: *De Leiegouw*, jg. 16, afl. 3-4, 327-338.

Despriet, Ph., 1975: Het oudheidkundig bodemonderzoek in het arrondissement Kortrijk in 1974, *De Leiegouw* XVII.4, 341-360.

Despriet, Ph., 1976: Nederzetting uit de IJzertijd in Kortrijk, in: *De Leiegouw*, 1976, XVIII, afl. 1, 77-84

Messiaen L., De Logi A., Sturtewagen K. & Bruyninckx T., 2009 (1), Late ijzertijd/vroeg Romeinse sporen te Kortrijk-Evolis (provincie West-Vlaanderen, België), *Lunula Archaeologia protohistorica*, 213-216.

Messiaen, L., De Logi, A., Sturtewagen, K. & T. Bruyninckx, 2009(2): Middeleeuwse sporen te Kortrijk en Harelbeke-Evolis (W.-Vl.), *Archaeologia Mediaevalis* 32, 146-148.

Sturtewagen K. en Bruyninckx T. 2008: Archeologische opgraving Kortrijk/Harelbeke Evolis (prov. West-Vlaanderen) 16 april -16 november 2007. Studie van de archaeologica. Deel 1: *Archaeologica en hun betekenis voor de site*.

Sturtewagen, K., Messiaen, L., De Logi, A. & Bruyninckx, T. 2009: Sporen uit de ijzertijd, de Romeinse periode en de volle middeleeuwen: de archeologische opgraving op de Evolis-site te Kortrijk en Harelbeke, *Leiegouw* 51.2, 175-185.

van den Broeke, P.W., 2012: Het handgevormde aardewerk uit de ijzertijd en de Romeinse tijd van Oss-Ussen. Studies naar typochronologie, technologie en herkomst, doctoraatsverhandeling Universiteit Leiden, Leiden.

Van Doorselaer, A., 1964: *Repertorium van de begraafplaatsen uit de Romeinse tijd in Noord-Gallië*, I, België, 268.

7.2 Websites

Agentschap voor geografische informatie Vlaanderen (2014)
<http://geo-vlaanderen.agiv.be/>

Centraal Archeologische Inventaris (2014)
<http://cai.erfgoed.net/cai/index.php>

Databank ondergrond Vlaanderen (2014)
<http://dov.vlaanderen.be>

Geopunt Vlaanderen (2014)
<http://geopunt.be>

GIS Oost-Vlaanderen, Geografisch informatiesysteem – Provincie Oost-Vlaanderen (2014)
<http://www.gisoost.be/atlasbw/>

Nationaal geografisch instituut (2014)
<http://www.ngi.be>

Onderzoeksbalans Onroerend Erfgoed Vlaanderen (2014)
Vlaams instituut voor het Onroerend Erfgoed (VIOE)
<http://www.onderzoeksbalans.be>

8 Bijlagen

8.1 Lijst van afkortingen

CAI	Centrale Archeologische Inventaris
TAW	Tweede Algemene Waterpassing
DHM	Digitaal hoogtemodel
WP	Werkput
PR	Profiel
S	Spoor

8.2 Glossarium

Ex situ	Tegenovergestelde van in situ.
Hydrografie	Beschrijving van de fysische eigenschappen van waterlichamen en het aangrenzende land.
In situ	Term gebruikt voor de aanduiding van archeologische resten die in dezelfde toestand worden teruggevonden als ze in het verleden door de mens zijn achtergelaten.
Off-site	Sporen die niet onmiddellijk aan een site kunnen toegewezen worden.
Onderzoeksgebied	Deel van het plangebied dat onderworpen is aan een archeologisch (voor)onderzoek.
Plangebied	Het terrein waarop een bodemverstorende activiteit wordt gepland of uitgevoerd.
Spijker	Bijgebouw dat dienst doet als opslagplaats.

8.3 Archeologische periodes

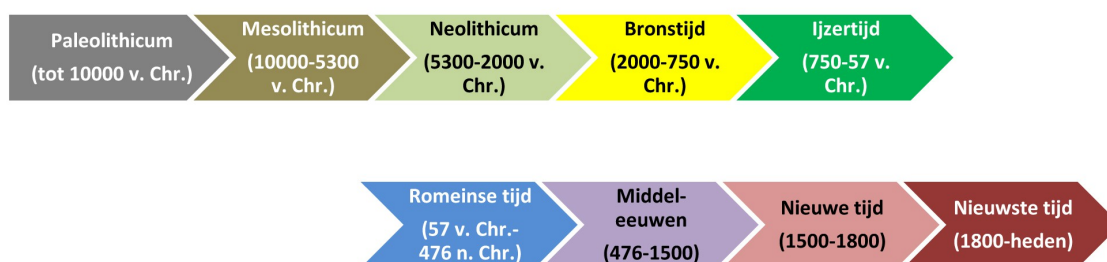

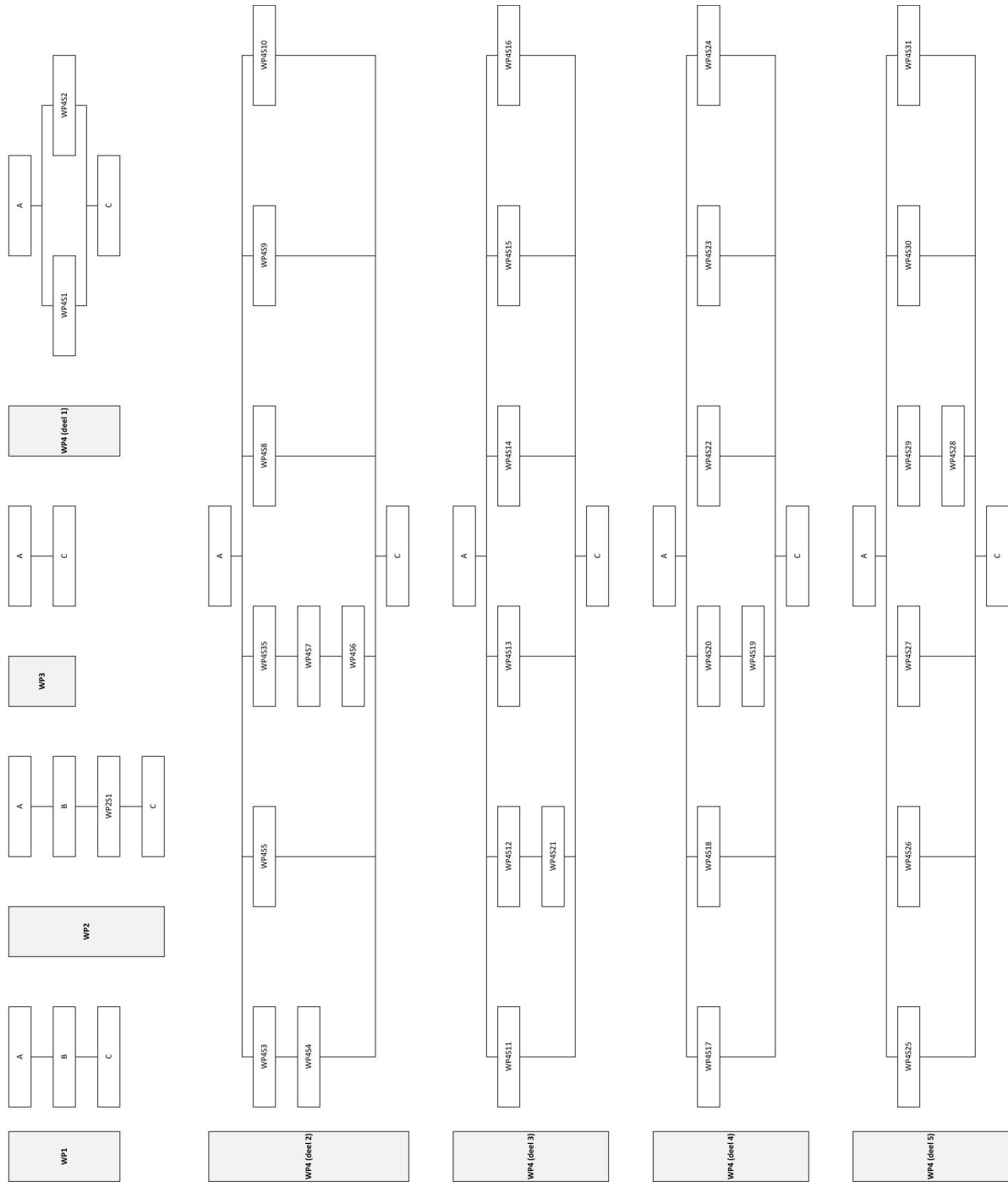
Fig. 84: Archeologische periodes

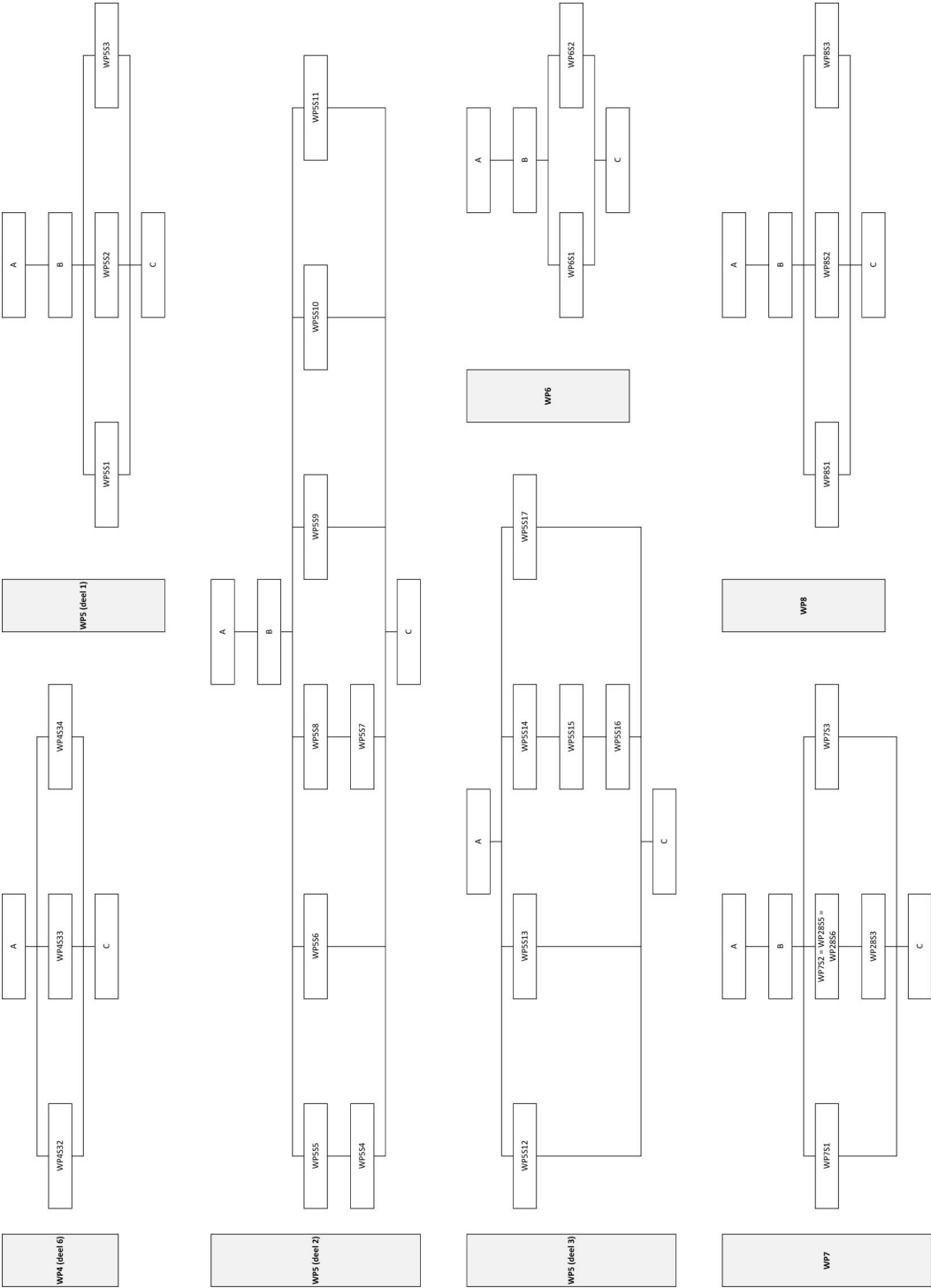
8.4 Plannen en tekeningen

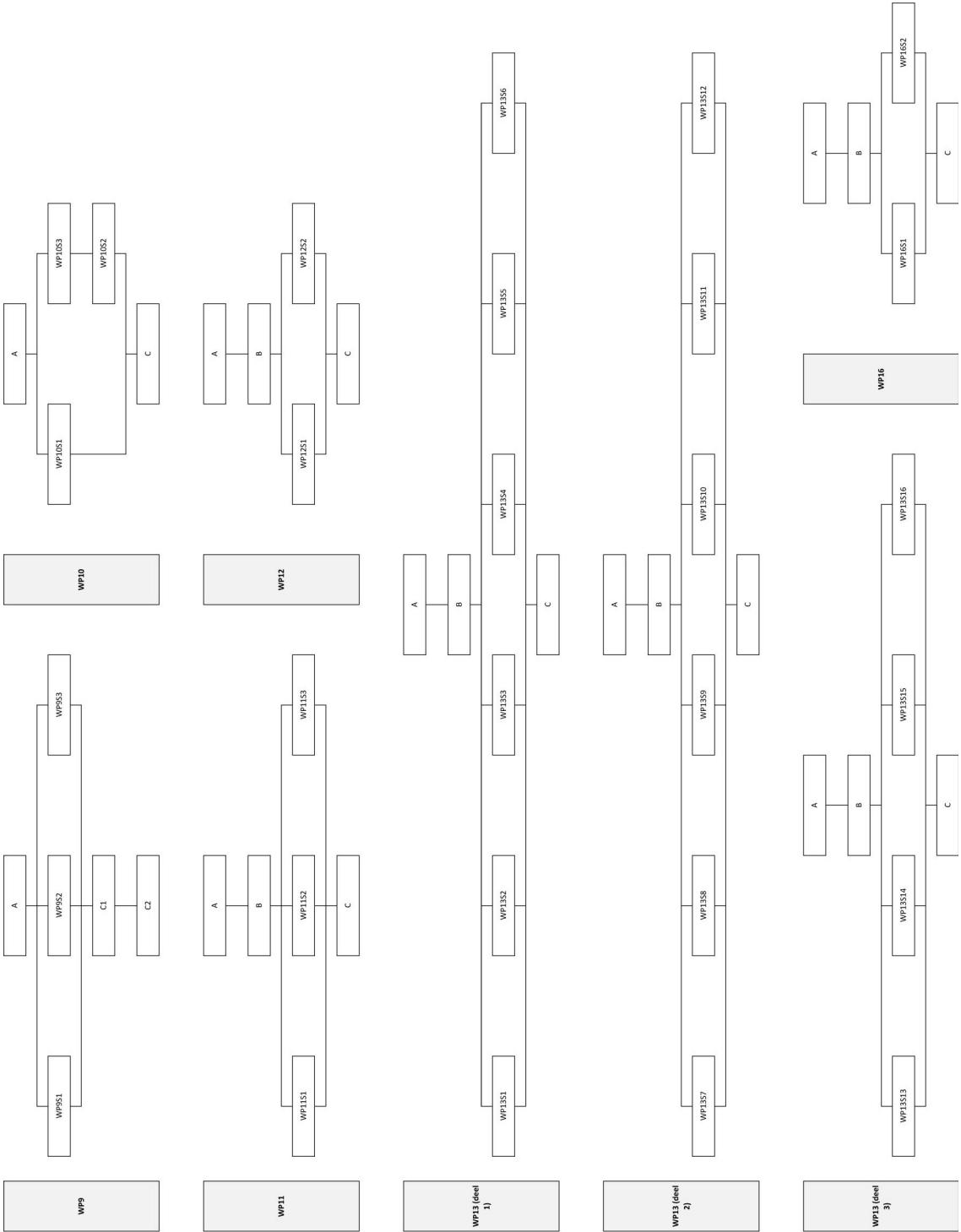
- Plan 1: Situering
- Plan 2: Detail
- Plan 3: Detail
- Plan 4: Detail
- Plan 5: Detail
- Plan 6: Advies

Tekening 1: Profiel- en coupetekeningen
Tekening 2: Profiel- en coupetekeningen

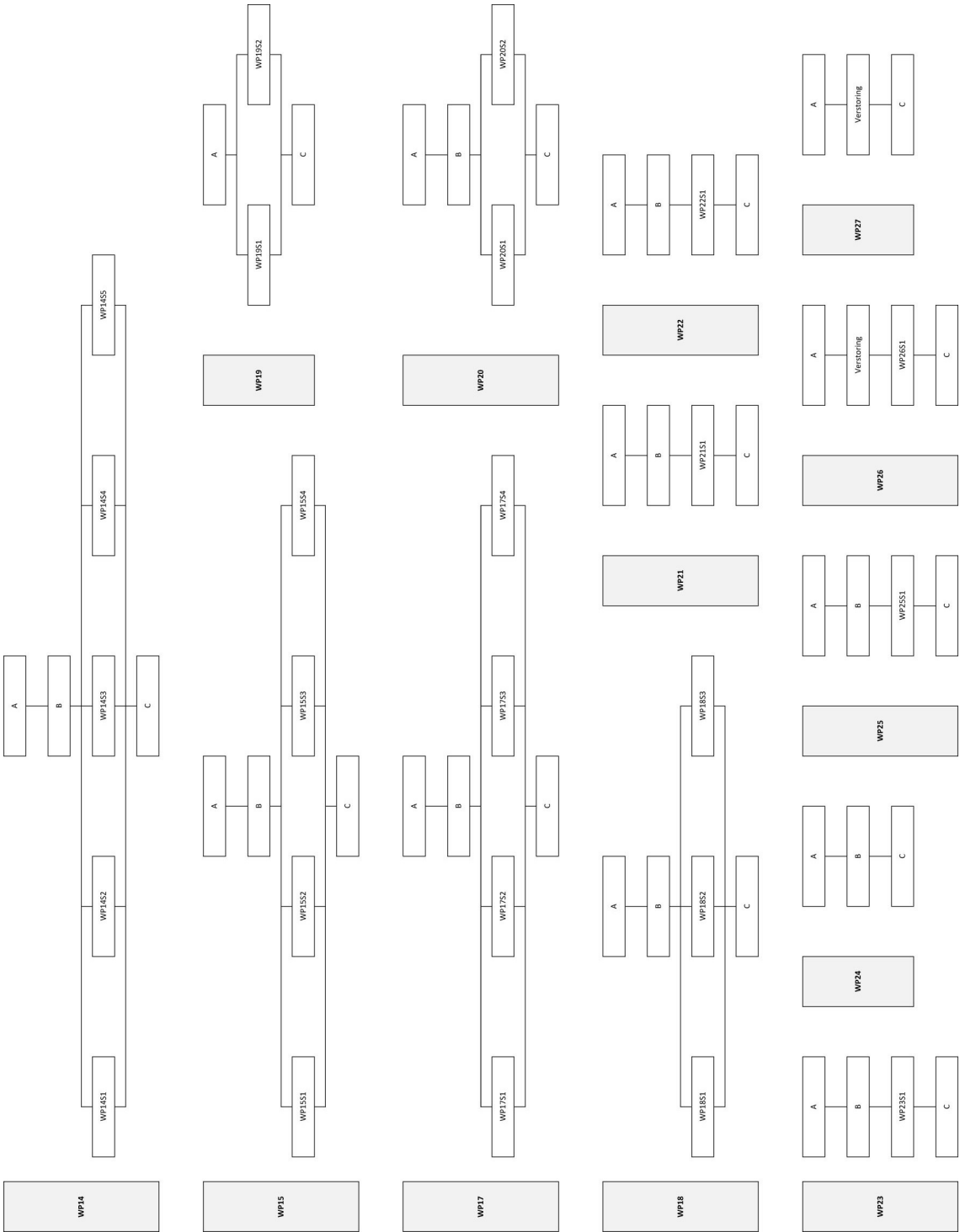
8.5 Harrismatrix

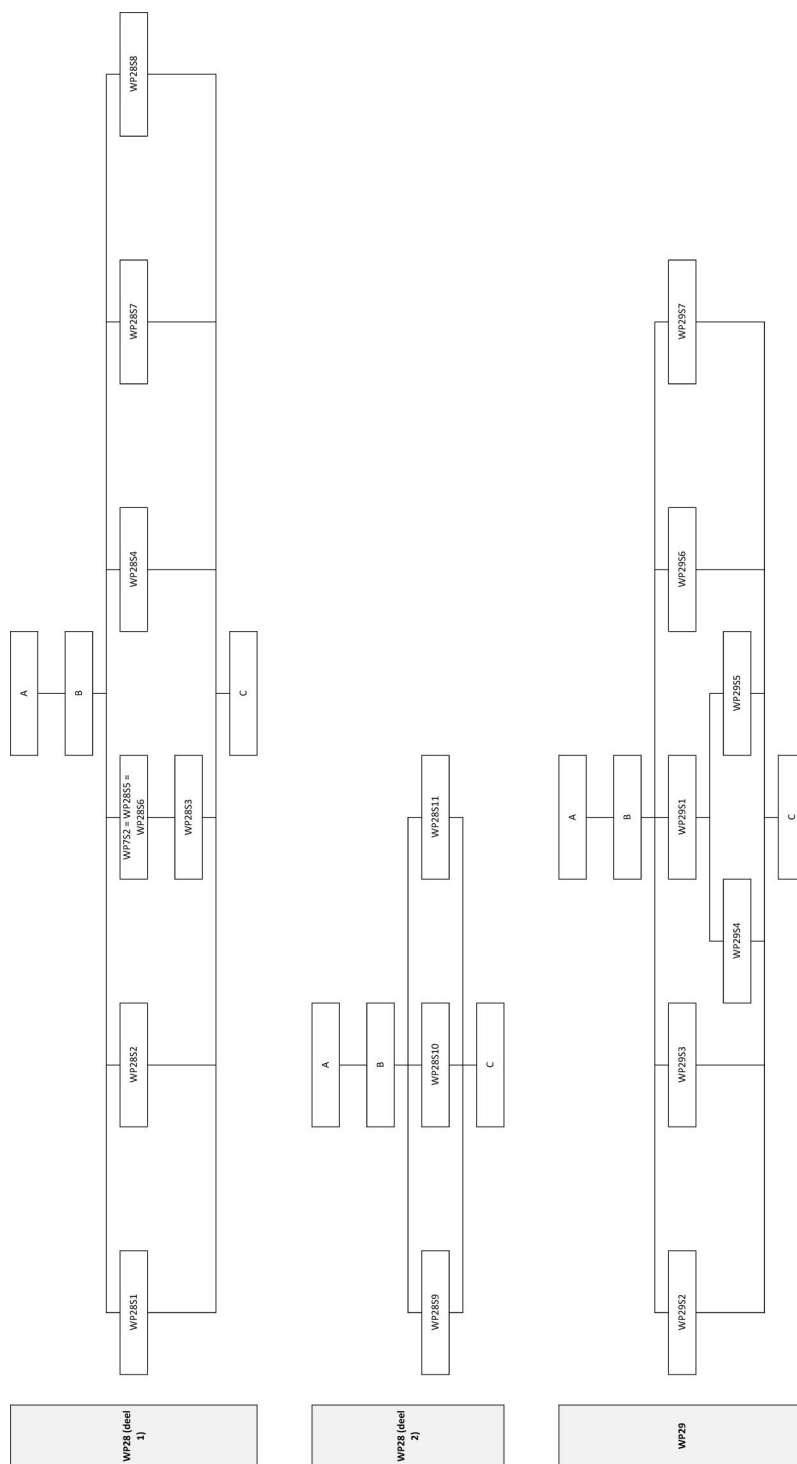

8.6 Sporenlijst

Werk-put	Spoor	Kleur			Homogeen/heterogeen	Vorm	Interpretatie
		Donker/licht	Hoofd-kleur	Bijkleur			
2	1	licht	geel	wit	homogeen	ovaal	natuurlijk
4	1	donker	bruin		homogeen	langwerpig	greppel
4	2	donker	geel	bruin	homogeen	langwerpig	greppel

Werk- put	Spoor	Kleur			Homogeen/ heterogeen	Vorm	Interpretatie
		Donker/ licht	Hoofd- kleur	Bijkleur			
4	3 = 4	donker	bruin		homogeen	langwerpig	greppel
4	5	donker	bruin		homogeen	langwerpig	greppel of kuil
4	6	donker	grijs	bruin	gevlekt	langwerpig	greppel
4	7	donker	grijs	bruin	gevlekt	langwerpig	greppel
4	8	donker	bruin		homogeen	langwerpig	greppel
4	9	donker	bruin		homogeen	langwerpig	greppel
4	10	donker	bruin		homogeen	langwerpig	greppel
4	11	donker	bruin		homogeen	langwerpig	drainagebuis
4	12	donker	grijs	bruin	gevlekt	ovaal	paalspoor
4	13	donker	grijs	bruin	gevlekt	rond	paalspoor
4	14	donker	grijs	bruin	gevlekt	rond	paalspoor
4	15	donker	grijs	bruin	gevlekt	ovaal	paalspoor
4	16	donker	grijs	bruin	gevlekt	ovaal	paalspoor
4	17	donker	bruin		homogeen	langwerpig	drainagebuis
4	18	donker	bruin		homogeen	langwerpig	drainagebuis
4	19	donker	bruin		homogeen	langwerpig	greppel
4	20	donker	bruin		homogeen	langwerpig	greppel
4	21	donker	bruin		homogeen	ovaal	kuil
4	22	donker	bruin	geel	homogeen	rond	paalspoor
4	23	donker	grijs	bruin	gevlekt	rond	kuil
4	24	donker	bruin		homogeen	ovaal	kuil
4	25	donker	bruin		homogeen	ovaal	kuil
4	26	donker	bruin	geel	homogeen	ovaal	kuil
4	27	donker	bruin	geel	homogeen	ovaal	kuil
4	28	donker	bruin	zwart	gevlekt	ovaal	kuil
4	29	donker	bruin		homogeen	ovaal	kuil
4	30	donker	bruin	zwart	gevlekt	ovaal	kuil
4	31	donker	bruin		homogeen	rond	kuil
4	32	donker	bruin	grijs	homogeen	ovaal	paalspoor
4	33	donker	bruin	grijs	homogeen	rond	paalspoor
4	34	donker	bruin	grijs	homogeen	rond	paalspoor
5	1	donker	bruin		homogeen	langwerpig	greppel
5	2	donker	bruin		homogeen	langwerpig	greppel
5	3	donker	bruin		homogeen	langwerpig	greppel
5	4	donker	bruin		homogeen	langwerpig	greppel
5	5	donker	bruin	grijs	homogeen	rond	paalspoor
5	6	donker	bruin	grijs	homogeen	rond	paalspoor
5	7	donker	bruin		homogeen	langwerpig	greppel
5	8	donker	bruin		homogeen	langwerpig	greppel
5	9	donker	bruin		homogeen	langwerpig	greppel
5	10	donker	bruin	grijs	gevlekt	ovaal	paalspoor
5	11	licht	grijs	bruin	gevlekt	langwerpig	drainagebuis
5	12	licht	grijs	bruin	gevlekt	langwerpig	drainagebuis
5	13	donker	bruin		gevlekt	langwerpig	greppel
5	14	donker	bruin		homogeen	langwerpig	greppel
5	15	donker	grijs	bruin	gevlekt	langwerpig	greppel

Werk-put	Spoor	Kleur			Homogeen/ heterogeen	Vorm	Interpretatie
		Donker/ licht	Hoofd- kleur	Bijkleur			
5	16	donker	bruin		homogeen	langwerpig	greppel
5	17	donker	bruin		homogeen	langwerpig	greppel
6	1	donker	bruin		homogeen	langwerpig	greppel
6	2	donker	bruin	zwart	gevlekt	ovaal	kuil
7	1	donker	bruin		homogeen	langwerpig	drainagebuis
7	2	donker	bruin	grijs	gevlekt	rechthoekig	paalspoor
7	3	donker	bruin		homogeen	langwerpig	greppel
8	1	donker	bruin		homogeen	langwerpig	drainagebuis
8	2	licht	bruin	grijs	homogeen	langwerpig	greppel
8	3	licht	bruin	grijs	homogeen	onregelmatig	kuil
9	1	donker	bruin		homogeen	langwerpig	drainagebuis
9	2	donker	bruin		homogeen	langwerpig	drainagebuis
9	3	licht	grijs		homogeen	rond	paalspoor
10	1		bruin	grijs	gevlekt	langwerpig	greppel
10	2	donker	bruin		homogeen	langwerpig	drainagebuis
10	3		bruin	grijs	gevlekt	langwerpig	greppel
11	1	donker	bruin	grijs	gevlekt	rond	paalspoor
11	2	donker	bruin		homogeen	langwerpig	greppel
11	3	donker	bruin		homogeen	langwerpig	greppel
12	1	donker	bruin	grijs	homogeen	langwerpig	greppel
12	2	donker	bruin	grijs	homogeen	langwerpig	greppel
13	1	donker	bruin	grijs	gevlekt	ovaal	paalspoor
13	2	donker	bruin	grijs	gevlekt	ovaal	paalspoor
13	3	donker	bruin	grijs	gevlekt	ovaal	paalspoor
13	4	donker	bruin	grijs	gevlekt	ovaal	paalspoor
13	5	donker	bruin	grijs	gevlekt	langwerpig	drainagebuis
13	6	donker	bruin	grijs	gevlekt	ovaal	greppel
13	7	donker	bruin	grijs	gevlekt	ovaal	greppel
13	8	donker	bruin	grijs	gevlekt	ovaal	drainagebuis
13	9	donker	bruin		homogeen	langwerpig	greppel
13	10	donker	bruin	grijs	gevlekt	ovaal	paalspoor
13	11	donker	bruin	grijs	gevlekt	ovaal	paalspoor
13	12	donker	bruin	grijs	gevlekt	ovaal	paalspoor
13	13	donker	bruin	grijs	gevlekt	ovaal	paalspoor
13	14	donker	bruin	grijs	gevlekt	onregelmatig	kuil
13	15	donker	bruin	grijs	gevlekt	ovaal	paalspoor
13	16	donker	bruin	grijs	gevlekt	ovaal	paalspoor
14	1	donker	grijs	zwart	gevlekt	onregelmatig	verstoring
14	2	donker	grijs	zwart	gevlekt	onregelmatig	verstoring
14	3	donker	grijs	zwart	gevlekt	onregelmatig	verstoring
14	4	donker	grijs	zwart	gevlekt	onregelmatig	verstoring
14	5	donker	grijs	zwart	gevlekt	onregelmatig	verstoring
15	1	donker	grijs	zwart	gevlekt	onregelmatig	verstoring
15	2	donker	grijs	zwart	gevlekt	onregelmatig	verstoring
15	3		rood		homogeen	rechthoekig	muur
15	4	donker	bruin	zwart	gevlekt	onregelmatig	verstoring

Werkput	Spoor	Kleur			Homogeen/heterogeen	Vorm	Interpretatie
		Donker/licht	Hoofdkleur	Bijkleur			
16	1	licht	bruin	geel	gevekt	langwerpig	drainagebuis
16	2	donker	grijs		gevekt	langwerpig	verstoring
17	1	donker	grijs		gevekt	langwerpig	verstoring
17	2	licht	bruin	geel	gevekt	langwerpig	greppel
17	3	licht	bruin	geel	gevekt	langwerpig	drainagebuis
17	4	licht	bruin	geel	gevekt	langwerpig	greppel
18	1	licht	bruin	geel	homogeen	langwerpig	kuil
18	2	licht	bruin	geel	gevekt	langwerpig	greppel
18	3	donker	grijs		gevekt	langwerpig	verstoring
19	1	donker	grijs		gevekt	langwerpig	verstoring
19	2	licht	bruin	geel	gevekt	langwerpig	greppel
20	1	donker	bruin	geel	homogeen	langwerpig	greppel
20	2	donker	grijs		gevekt	langwerpig	verstoring
21	1	donker	grijs		gevekt	langwerpig	verstoring
22	1	donker	grijs		gevekt	langwerpig	verstoring
23	1	donker	grijs		gevekt	langwerpig	verstoring
25	1	licht	bruin	grijs	gevekt	ovaal	natuurlijk
26	1	donker	grijs		gevekt	langwerpig	verstoring
28	1	donker	bruin		homogeen	langwerpig	drainagebuis
28	2	donker	bruin		homogeen	langwerpig	kuil
28	3	donker	bruin		homogeen	langwerpig	greppel
28	4	donker	bruin		homogeen	langwerpig	greppel
28	5	donker	bruin		homogeen	langwerpig	greppel
28	6	donker	bruin		homogeen	langwerpig	greppel
28	7	donker	bruin		homogeen	langwerpig	greppel
28	8	donker	bruin		homogeen	onregelmatig	greppel
28	9	donker	bruin		gevekt	langwerpig	greppel
28	10	licht	grijs	bruin	gevekt	langwerpig	greppel
28	11	licht	grijs	bruin	gelaagd	ovaal	kuil
29	1	donker	bruin		homogeen	langwerpig	kuil
29	2	licht	grijs	bruin	gevekt	ovaal	paalspoor
29	3	donker	grijs	bruin	gevekt	onregelmatig	kuil
29	4	donker	grijs	bruin	gevekt	langwerpig	greppel
29	5	donker	grijs	bruin	gevekt	langwerpig	verstoring
29	6	licht	grijs	bruin	gevekt	langwerpig	greppel
29	7	licht	grijs	bruin	gevekt	onregelmatig	natuurlijk

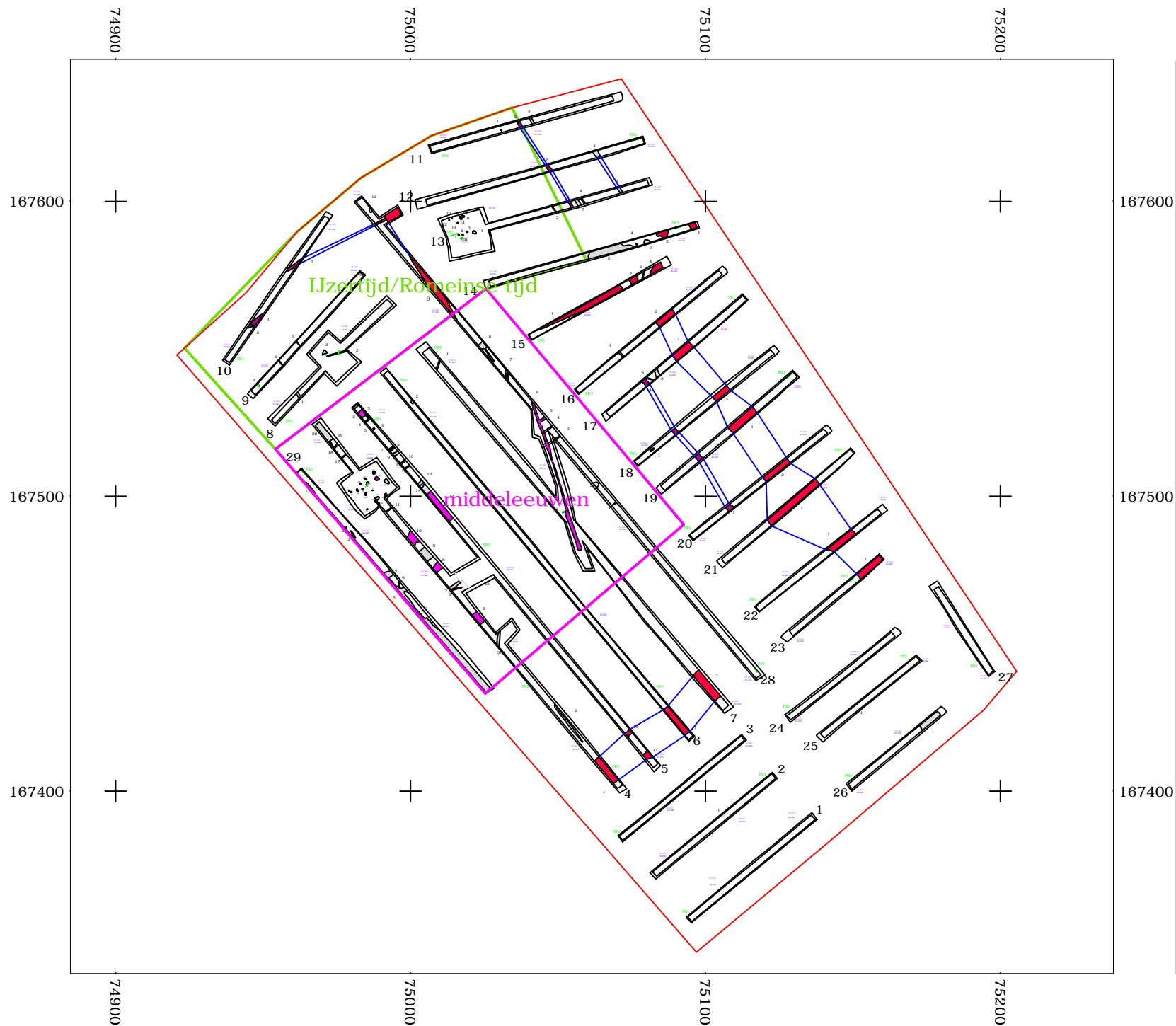
8.7 Vondstenlijst

Vondst-nr.	Locatie		Inzamelingwijze	Aardewerk			Glas			Steen
	Werkput	Spoor		Vaatwerk	Bouw-materiaal	Andere	Vaatwerk	Bouw-materiaal	Andere	
V001	4	5	vlak	1						
V002	4	6	vlak	1						

Vondst-nr.	Locatie		Inzamelingswijze	Aardewerk			Glas			Steen
	Werkput	Spoor		Vaatwerk	Bouw-materiaal	Andere	Vaatwerk	Bouwma-teriaal	Andere	
V003	4	8	vlak	3						
V004	4	10	vlak	2						
V005	4	11	vlak		1					
V006	4	26	vlak	1						
V007	4	28	vlak	2						
V008	4	35	vlak	2	2					
V009	5	2	vlak	1						
V010	5	15	vlak	3						
V011	5	16	vlak	2						
V012	8	2	coupe	2						
V013	8	2	vlak	31						
V014	9	AV1	vlak	7						
V015	10	1	vlak	1						
V016	10	3	vlak	7						
V017	13	6	vlak	1						
V018	13	14	vlak	1						
V019	13	15	vlak	1						
V020	13	16	vlak	1						
V021	14	1	vlak	3						
V022	14	2	vlak	3						
V023	15	1	vlak	1						
V024	15	2	vlak	1						
V025	15	4	vlak	1			1			
V026	18	2	vlak	1						
V027	28	5	vlak	1						
V028	28	9	vlak	1						
V029	29	6	vlak							1

8.8 CD-rom

Inventarislijsten van het gerecupereerde vondstenmateriaal, van de sporen met beschrijving, van alle tekeningen en van alle foto's zijn digitaal beschikbaar. Dit is tevens het geval voor het dagboek, de foto's, de plannen en tekeningen.

Archeologisch vooronderzoek Kortrijk - Morinnestraat

Plan 1 Situering

Werkputten

Structuur

Hoogte maaiveld in m TAW

Hoogte spoor in m TAW

IJzertijd/Romeinse tijd

Middeleeuwen

Nieuwe tijd/Nieuwste tijd

Nieuwste tijd

Onbepaalde datering

Natuurlijk

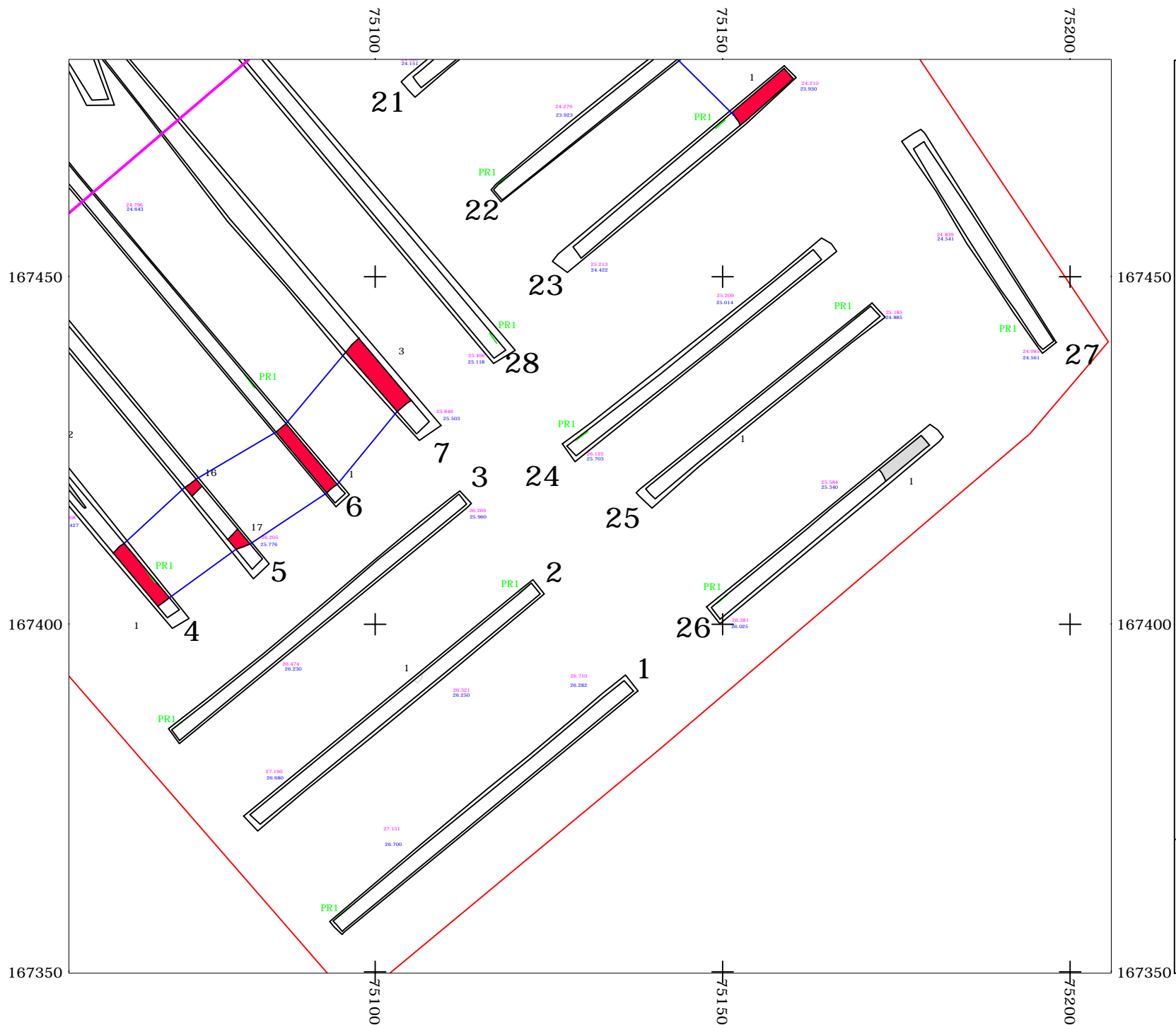

Coördinaten in Lambert 72 (m)

Formaat: A4
ID: Grondplan

All-Archeo bvba

Archeologisch vooronderzoek Kortrijk - Morinnestraat

Plan 2 Detail

Werkputten

Structuur

Hoogte maaiveld in m TAW

Hoogte spoor in m TAW

IJzertijd/Romeinse tijd

Middeleeuwen

Nieuwe tijd/Nieuwste tijd

Nieuwste tijd

Onbepaalde datering

Natuurlijk

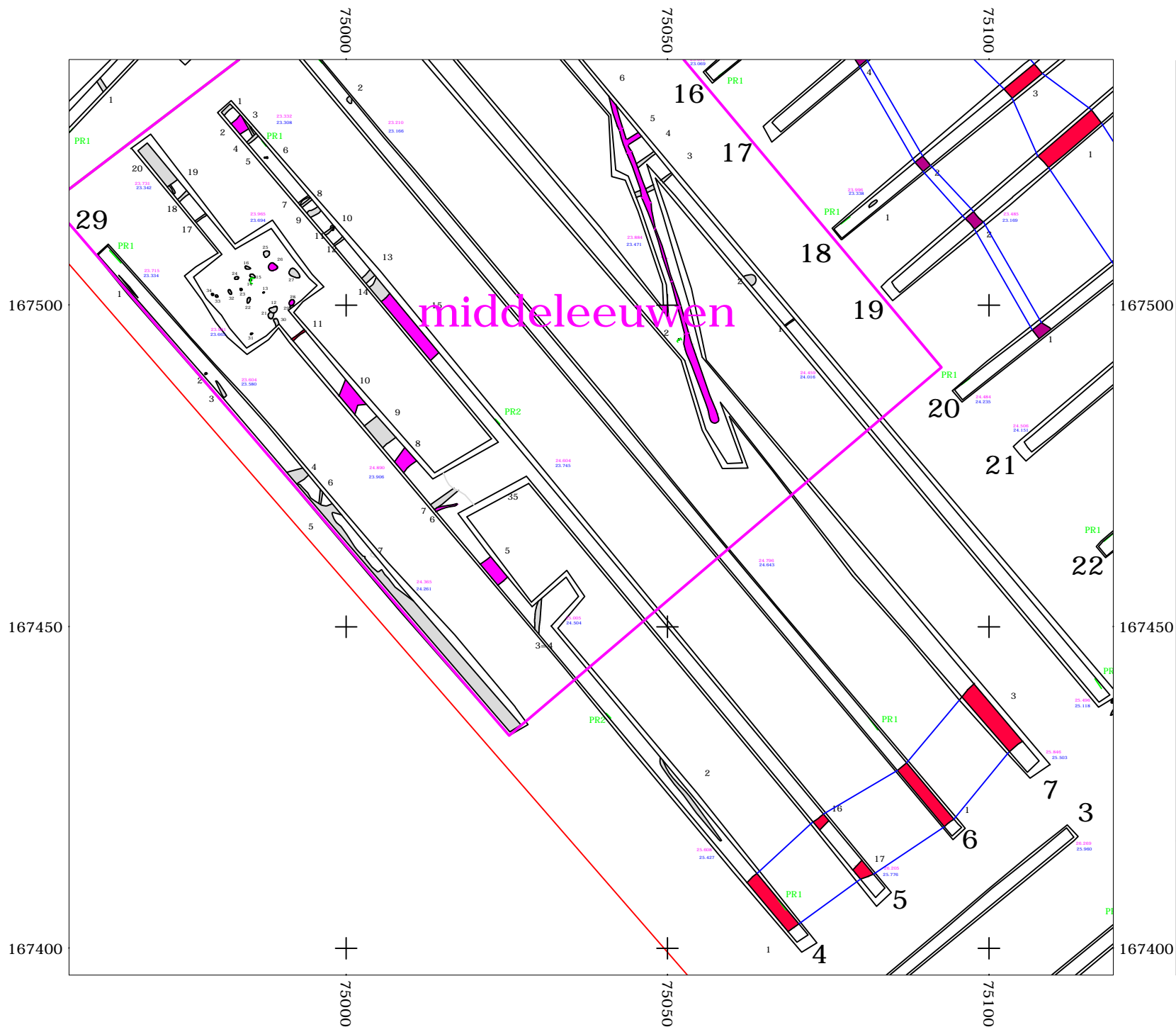
Coördinaten in Lambert 72 (m)

Formaat: A4
ID: Grondplan

All-Archeo bvba

Archeologisch vooronderzoek Kortrijk - Morinnestraat

Plan 3 Detail

Werkputten

Structuur

Hoogte maaiveld in m TAW

Hoogte spoor in m TAW

IJzertijd/Romeinse tijd

Middeleeuwen

Nieuwe tijd/Nieuwste tijd

Nieuwste tijd

Onbepaalde datering

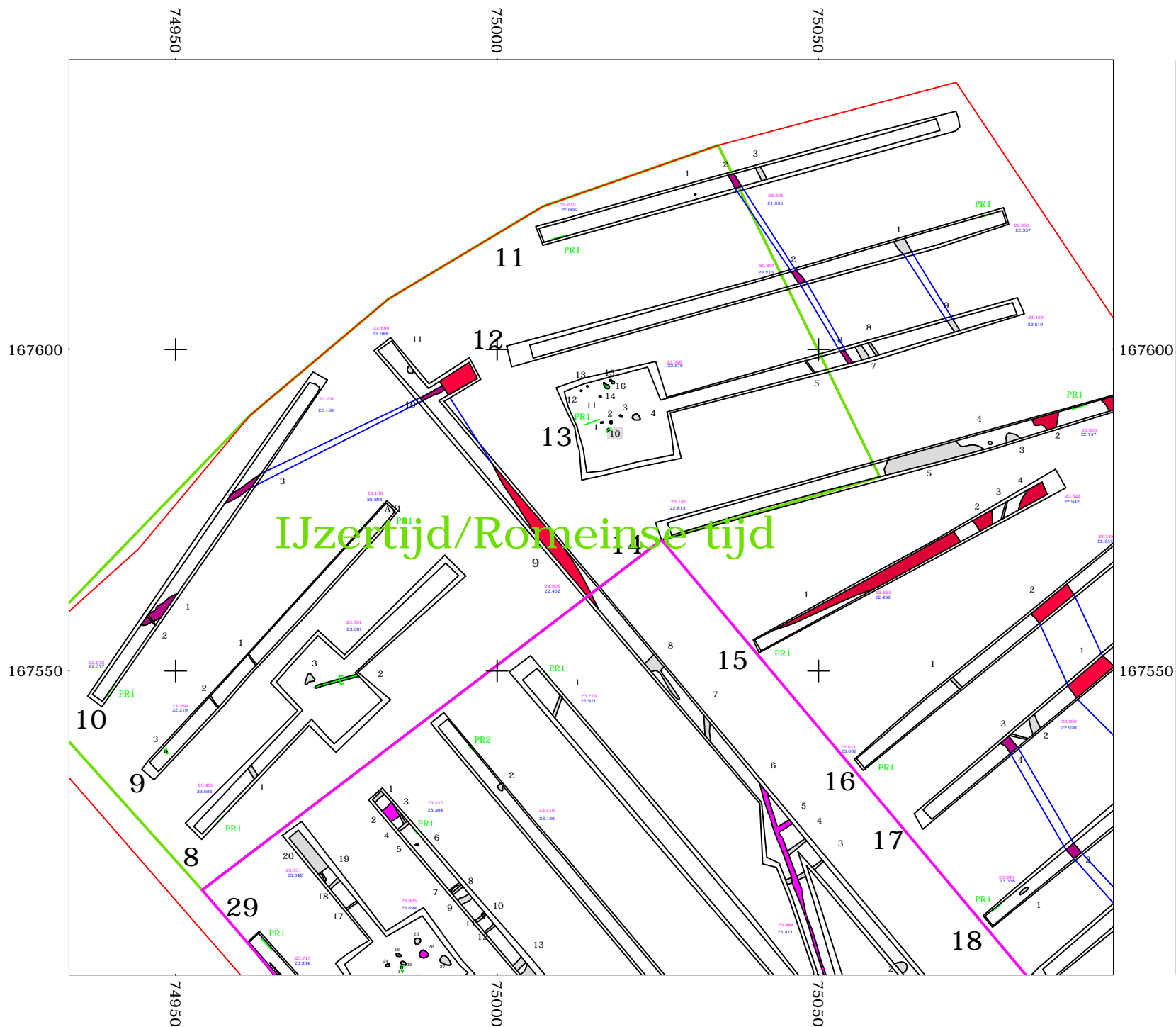
Natuurlijk

Coördinaten in Lambert 72 (m)

Formaat: A4
ID: Grondplan

All-Archeo bvba

Archeologisch vooronderzoek Kortrijk - Morinnestraat

Plan 4 Detail

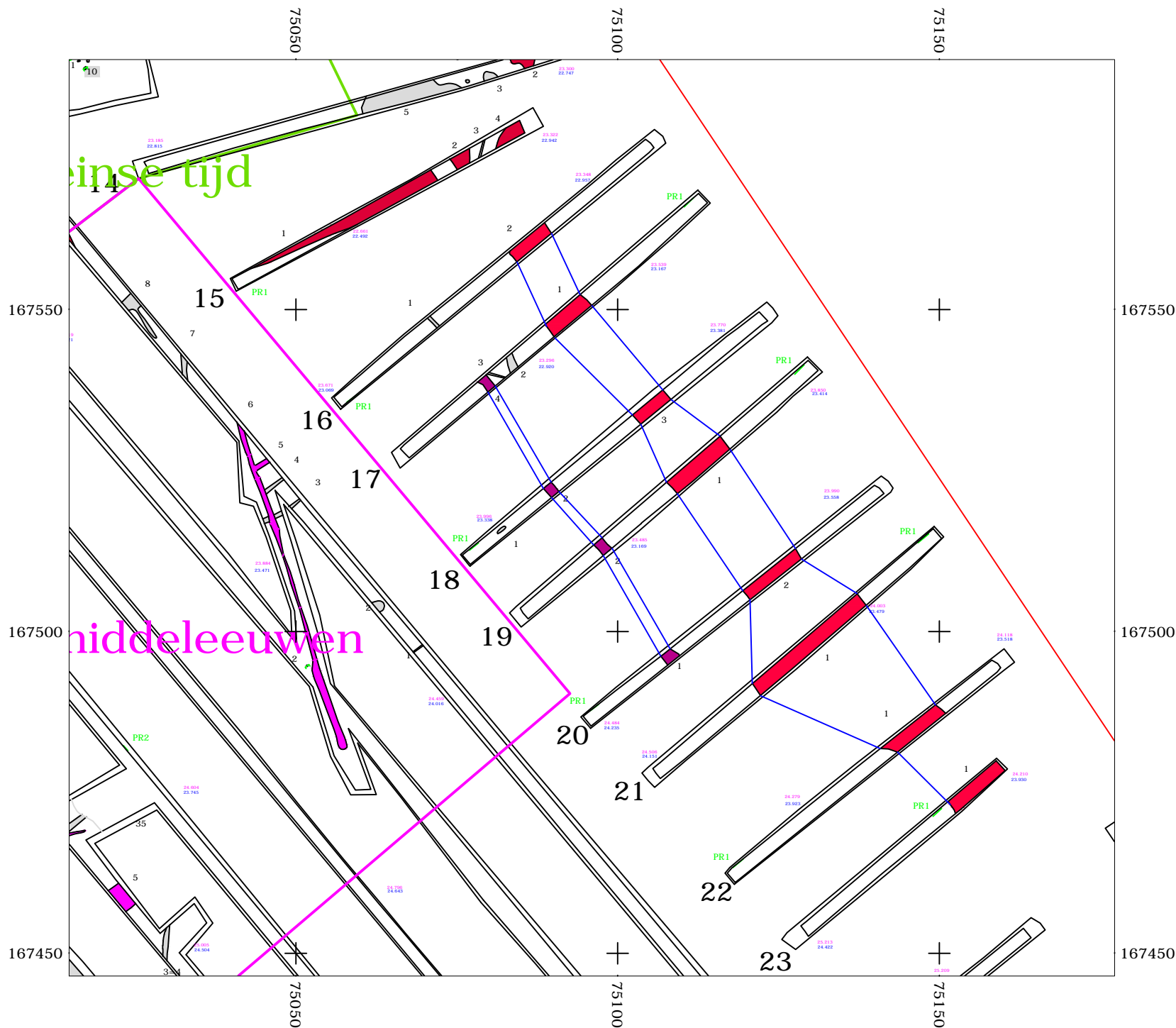
Werkputten	
Structuur	
Hoogte maaiveld in m TAW	24.541
Hoogte spoor in m TAW	24.541
IJzertijd/Romeinse tijd	
Middeleeuwen	
Nieuwe tijd/Nieuwste tijd	
Nieuwste tijd	
Onbepaalde datering	
Natuurlijk	

Coördinaten in Lambert 72 (m)

Formaat: A4
ID: Grondplan

All-Archeo bvba

Archeologisch vooronderzoek Kortrijk - Morinnestraat

Plan 5 Detail

Werkputten

Structuur

Hoogte maaiveld in m TAW

Hoogte spoor in m TAW

IJzertijd/Romeinse tijd

Middeleeuwen

Nieuwe tijd/Nieuwste tijd

Nieuwste tijd

Onbepaalde datering

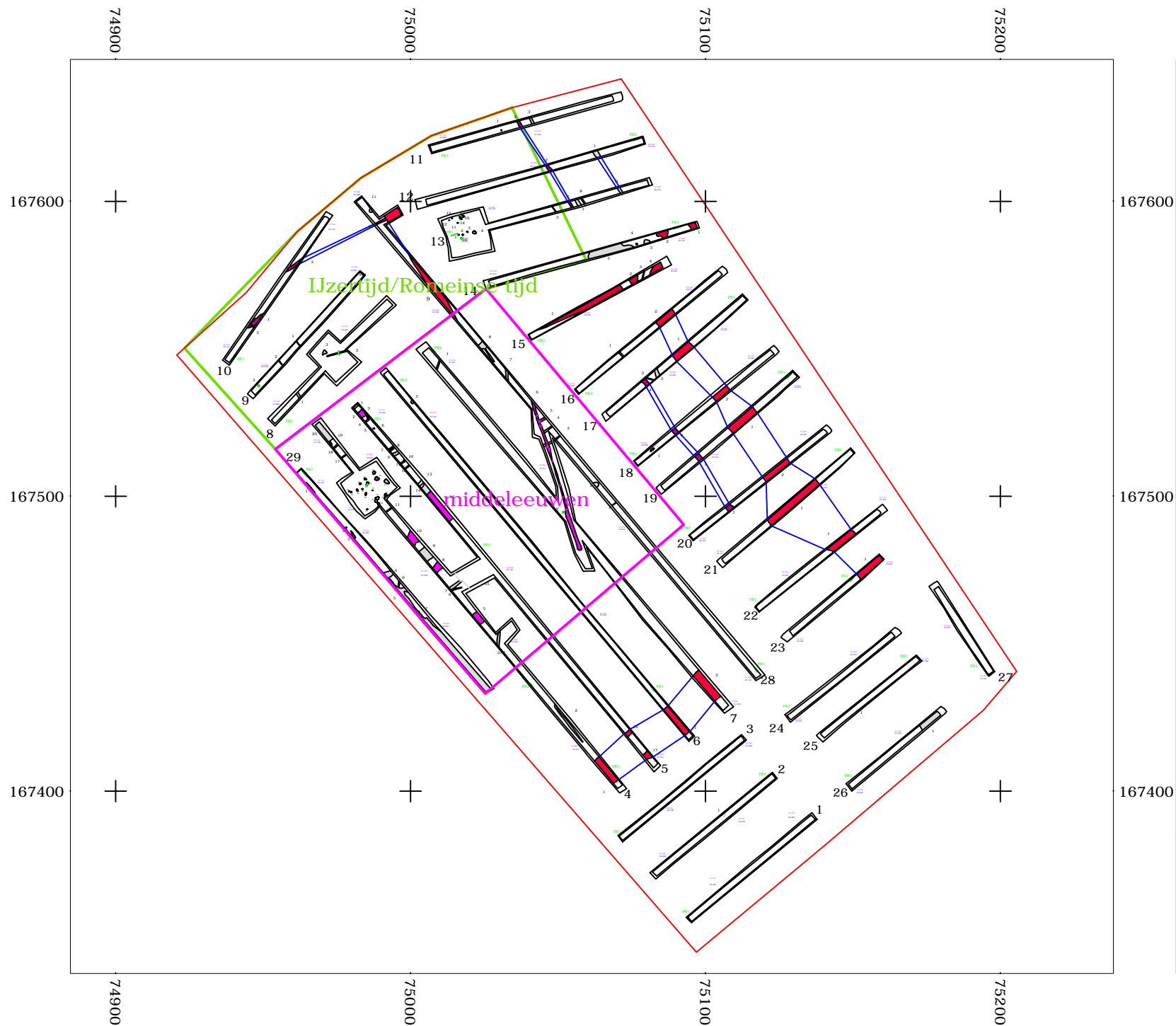
Natuurlijk

Coördinaten in Lambert 72 (m)

Formaat: A4
ID: Grondplan

All-Archeo bvba

Archeologisch vooronderzoek Kortrijk - Morinnestraat

Plan 6 Advies

Werkputten

Structuur

Hoogte maaiveld in m TAW

Hoogte spoor in m TAW

IJzertijd/Romeinse tijd

Middeleeuwen

Nieuwe tijd/Nieuwste tijd

Nieuwste tijd

Onbepaalde datering

Natuurlijk

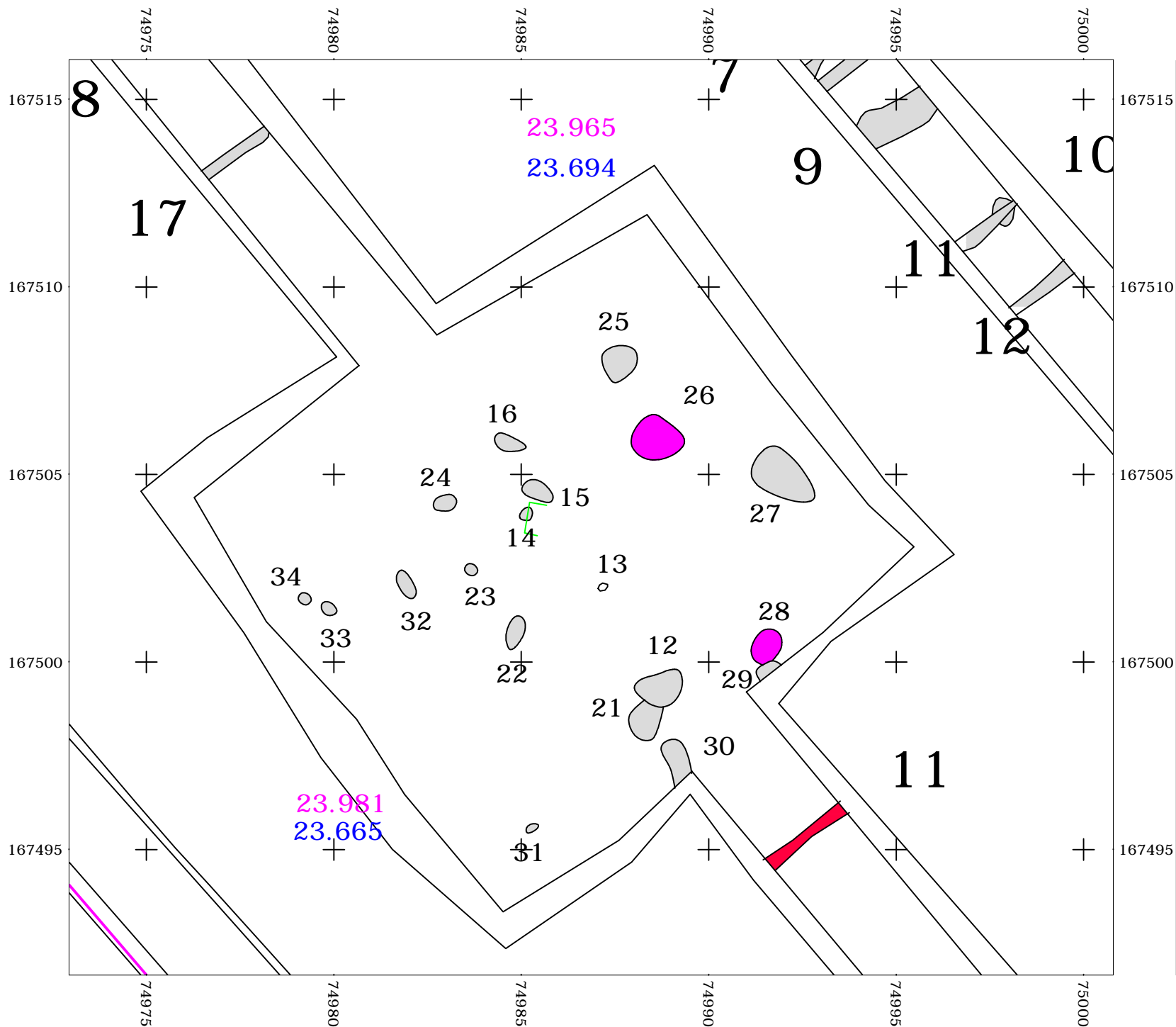
Coördinaten in Lambert 72 (m)

Formaat: A4
ID: Grondplan

All-Archeo bvba

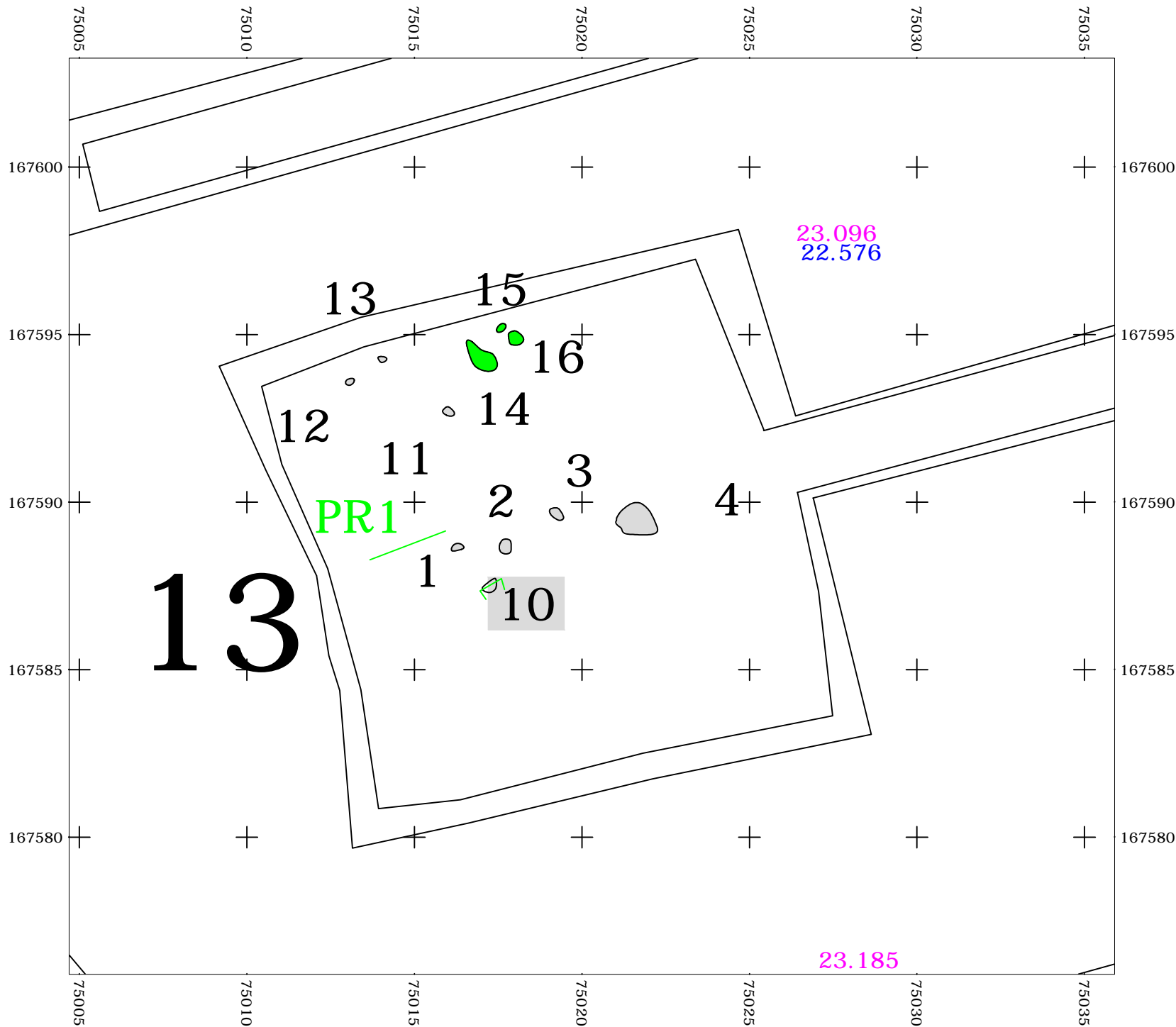
Archeologisch vooronderzoek Kortrijk - Morinnestraat

Plan kijkvenster WP4

Werkputten	
Structuur	
Hoogte maaiveld in m TAW	24.541
Hoogte spoor in m TAW	24.541
IJzertijd/Romeinse tijd	
Middeleeuwen	
Nieuwe tijd/Nieuwste tijd	
Nieuwste tijd	
Onbepaalde datering	
Natuurlijk	

Coördinaten in Lambert 72 (m)

Formaat: A4
 ID: Grondplan
 All-Archeo bvba

Archeologisch vooronderzoek Kortrijk - Morinnestraat

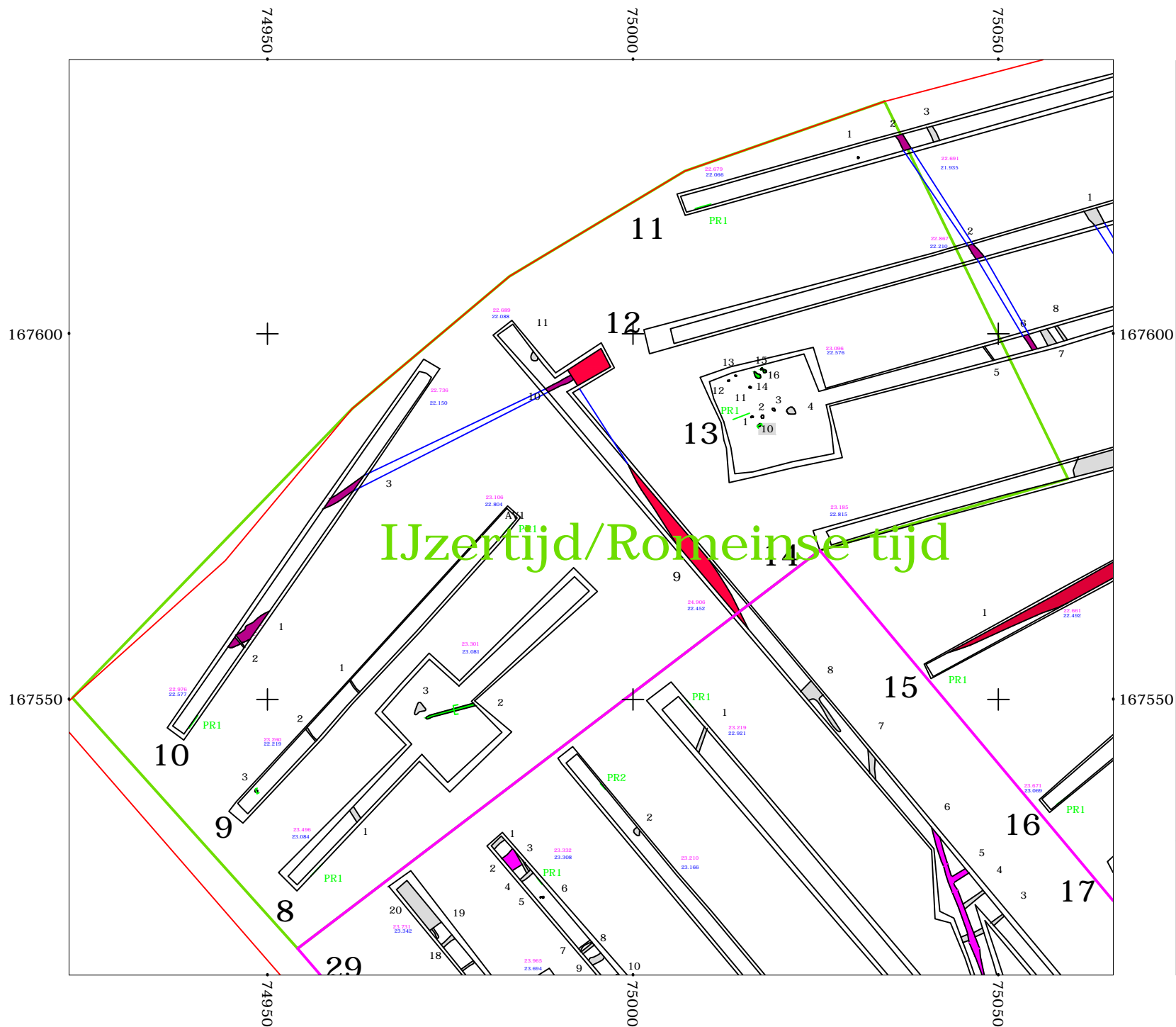
Plan kijkvenster WP13

Werkputten	
Structuur	
Hoogte maaiveld in m TAW	
Hoogte spoor in m TAW	
IJzertijd/Romeinse tijd	
Middeleeuwen	
Nieuwe tijd/Nieuwste tijd	
Nieuwste tijd	
Onbepaalde datering	
Natuurlijk	

Coördinaten in Lambert 72 (m)

Formaat: A4
ID: Grondplan

All-Archeo bvba

Archeologisch vooronderzoek Kortrijk - Morinnestraat

IJzertijd/Romeinse tijd

Werkputten

Structuur

Hoogte maaiveld in m TAW

Hoogte spoor in m TAW

IJzertijd/Romeinse tijd

Middeleeuwen

Nieuwe tijd/Nieuwste tijd

Nieuwste tijd

Onbepaalde datering

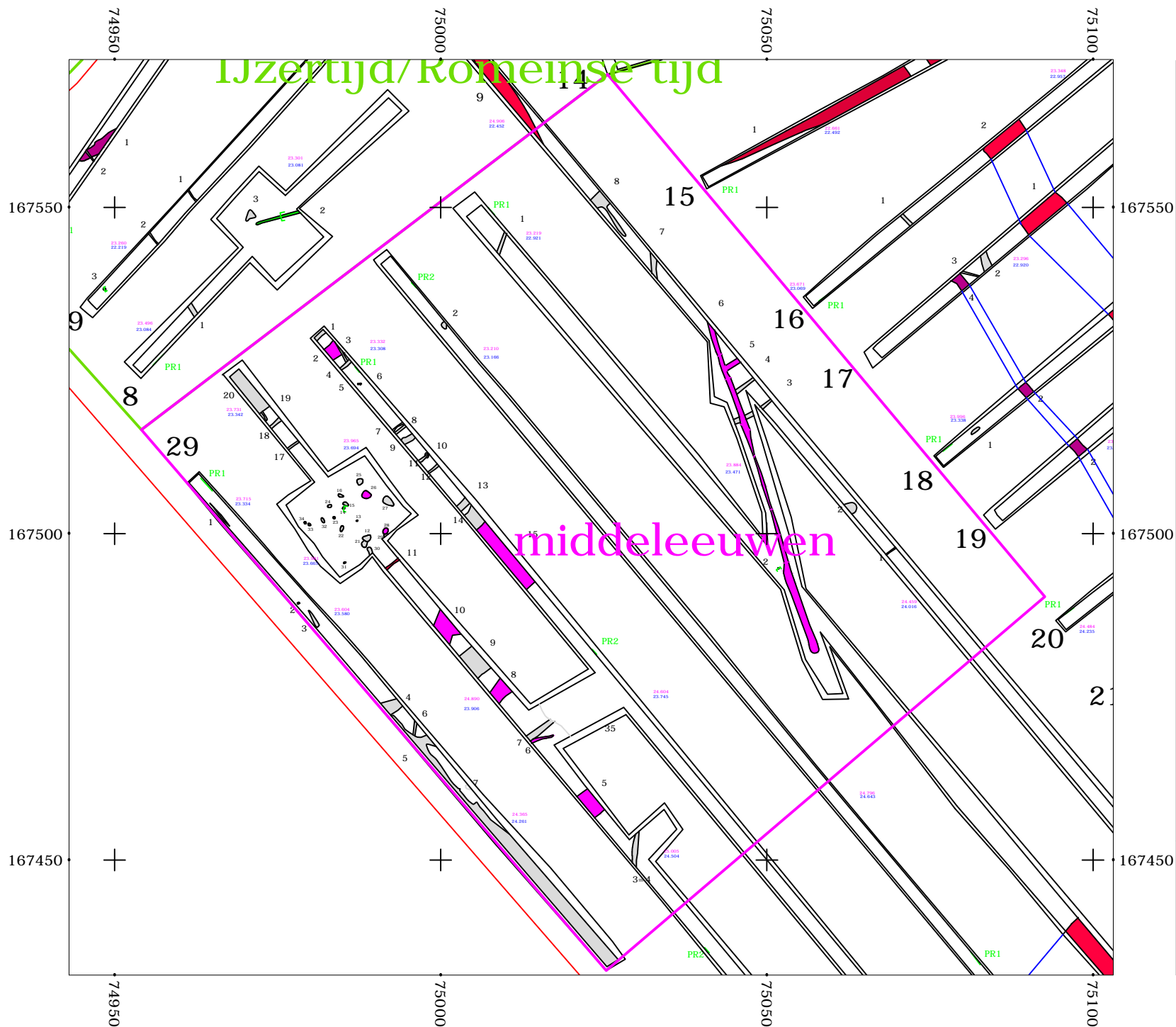
Natuurlijk

Coördinaten in Lambert 72 (m)

Formaat: A4
ID: Grondplan

All-Archeo bvba

Archeologisch vooronderzoek Kortrijk - Morinnestraat

Middeleeuwen

Werkputten

Structuur

Hoogte maaiveld in m TAW

Hoogte spoor in m TAW

IJzertijd/Romeinse tijd

Middeleeuwen

Nieuwe tijd/Nieuwste tijd

Nieuwste tijd

Onbepaalde datering

Natuurlijk

Coördinaten in Lambert 72 (m)

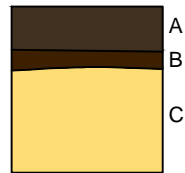

Formaat: A4
ID: Grondplan

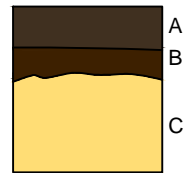
All-Archeo bvba

WP1PR1

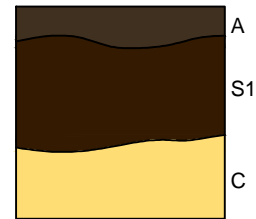
WP2PR1

WP3PR1

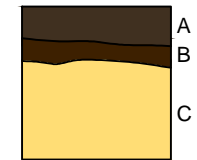
WP4PR1

WP4PR2

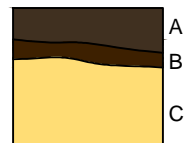
WP5PR1

WP5PR2

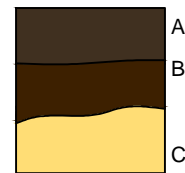
WP6PR1

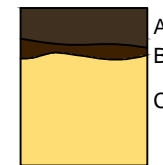
WP6PR2

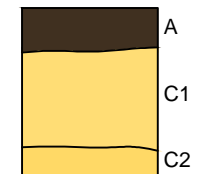
WP7PR1

WP8PR1

WP9PR1

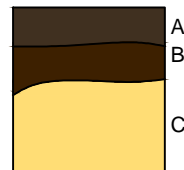

1m

WP10PR1

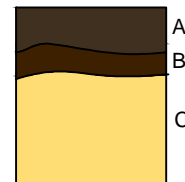
WP11PR1

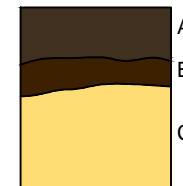
WP12PR1

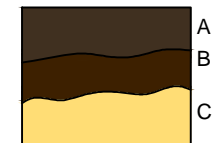
WP13PR1

WP14PR1

WP15PR1

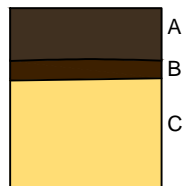
Archeologisch vooronderzoek

Kortrijk - Morinestraat

Formaat: A4

ID: Profieltekeningen 1

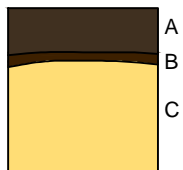
WP16PR1

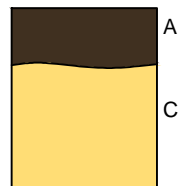
WP17PR1

WP18PR1

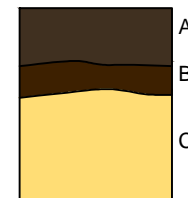
WP19PR1

WP20PR1

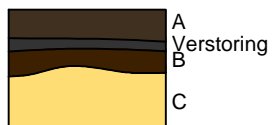
WP21PR1

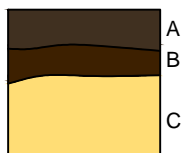
WP22PR1

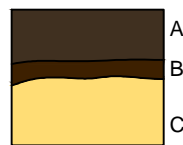
WP23PR1

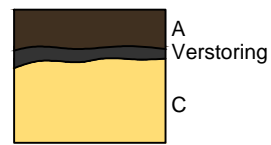
WP24PR1

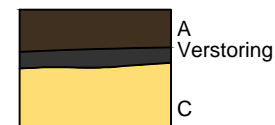
WP25PR1

WP26PR1

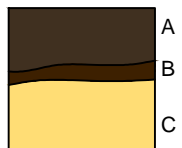
WP27PR1

WP28PR1

WP29PR1

WP4S14

WP7S2 (N?)

WP8S2

WP9S3

WP13S10

1m

